

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від 12 лютого 2016 року №45/2016

**РІЧНА НАЦІОНАЛЬНА ПРОГРАМА
співробітництва Україна – НАТО на 2016 рік**

Пріоритетним національним інтересом України у сфері зовнішньополітичної діяльності є розвиток та подальше поглиблення відносин особливого партнерства України з Організацією Північноатлантичного договору (НАТО) з дотриманням принципів, зафіксованих у Хартії про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору, підписаній 9 липня 1997 року, Декларації про її доповнення від 21 серпня 2009 року, а також на виконання рішень, прийнятих за результатами засідання Комісії Україна – НАТО на рівні глав держав та урядів (4 вересня 2014 року, м.Ньюпорт, Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії).

Розвиток особливого партнерства з НАТО є пріоритетним напрямом безпекової політики України.

Виходячи з довгострокової цілі приєднання до загальноєвропейської системи безпеки, основу якої становить НАТО, Україна поглиблюватиме співробітництво з Північноатлантичним альянсом з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства у цій організації, за такими напрямами:

поглиблення політичного діалогу з питань проведення демократичних реформ і забезпечення регіональної безпеки;

проведення реформ у секторі безпеки і оборони відповідно до стандартів НАТО;

здійснення коротко- та середньострокових заходів щодо підвищення обороноздатності України, зокрема проведення спільних навчань;

розвиток взаємодії у сфері безпекового і оборонного планування, зокрема шляхом проведення комплексного огляду сектору безпеки і оборони, за результатами якого уточнюватимуться основні показники оборонного і безпекового планування;

участь в операціях НАТО з підтримання миру і безпеки;

розвиток спроможностей щодо запобігання і боротьби з тероризмом, а також спільної боротьби з тероризмом;

створення ефективного механізму реагування на кризові ситуації, які становлять загрозу національній безпеці;

планування дій на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру та взаємодія у гуманітарних операціях з реагування на катастрофи;

імплементация принципів Програми НАТО з побудови цілісності, прозорості, підзвітності, запровадження доброчесності та зниження корупційних ризиків у роботі оборонних і безпекових інституцій;

розвиток спільних програм підготовки персоналу органів сектору безпеки і оборони, зокрема Програми Україна – НАТО з професійного розвитку цивільного персоналу сектору безпеки і оборони України;

взаємодія у сферах енергетичної безпеки, науки і технологій та захисту навколишнього природного середовища.

Пріоритетним завданням є досягнення повної сумісності сектору безпеки і оборони з відповідними органами держав – членів НАТО, що має забезпечити можливість набуття у майбутньому членства України в Північноатлантичному альянсі з метою отримання дієвих гарантій суверенітету та територіальної цілісності України. У зв'язку з цим Україна підтримує політику "відкритих дверей" НАТО та позицію Північноатлантичного альянсу щодо чинності рішення Бухарестського саміту НАТО 2008 року про те, що Україна стане членом НАТО.

В умовах тимчасової окупації Російською Федерацією Автономної Республіки Крим та м.Севастополя, проведення на частині території Луганської та Донецької областей антитерористичної операції та загальної ситуації, що склалася внаслідок агресії Російської Федерації проти України, Річна національна програма співробітництва Україна – НАТО на 2016 рік (далі – Програма) має особливе значення для забезпечення захисту національних інтересів і безпеки України, передусім у контексті використання потенціалу та практичної допомоги НАТО та держав – членів Альянсу у підвищенні обороноздатності України для протидії агресії Російської Федерації та реформування за стандартами НАТО сектору безпеки і оборони та оборонно-промислового комплексу.

Для України особливе партнерство з НАТО є невід'ємною складовою євроінтеграційного курсу, оскільки доповнює процес внутрішньодержавних перетворень у рамках процесу європейської інтеграції необхідними реформами оборонного та безпекового секторів, оборонно-промислового комплексу та Збройних Сил України. Це дасть змогу зробити процес інтеграції України в європейську та євроатлантичну спільноту комплексним і всеохоплюючим.

Україна розраховує на підтримку НАТО та держав – членів Альянсу в реформуванні держави та гарантує інформування на постійній основі НАТО про результати проведення реформ.

Виконання Програми не потребуватиме додаткових витрат із Державного бюджету України, оскільки здійснюватиметься за рахунок і в

межах бюджетних призначень, передбачених центральним органам виконавчої влади, іншим державним органам на відповідний рік, а також за рахунок фінансової допомоги з бюджету НАТО та окремих держав – членів Альянсу.

Розділ I. ПОЛІТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПИТАННЯ

1.1. Внутрішня політика

Внутрішня політика, спрямована на комплексне, глибинне та невідкладне реформування України, відіграє особливу роль у контексті очікуваних українським суспільством змін, які необхідні для подальшого успішного розвитку держави.

Ключові завдання влади на цьому шляху визначені у Стратегії сталого розвитку "Україна – 2020", схваленій Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5, Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2014 року № 695, схваленій Постановою Верховної Ради України від 11 грудня 2014 року № 26-VIII, Угоді про коаліцію депутатських фракцій "Європейська Україна" Верховної Ради України VIII скликання, підписаній 27 листопада 2014 року, засадах державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційній стратегії) на 2014 – 2017 роки, затверджених Законом України від 14 жовтня 2014 року № 1699-VII. Зазначені документи охоплюють основні напрями реформ, серед яких, зокрема: оновлення влади та антикорупційна політика; реформа системи судоустрою та судочинства; реформа правоохоронної системи; реформа системи національної безпеки та оборони; децентралізація влади та конституційна реформа, реформа державного управління; податкова реформа; дерегуляція та розвиток підприємництва. Крім того, передбачено виконання державних програм, які стосуються енергетичної незалежності України та популяризації держави у світі.

Метою зазначених реформ є остаточне закріплення демократії та перетворення України на заможну, вільну та процвітаючу державу, що повністю відповідає цілям європейської та євроатлантичної інтеграції. Крім того, вони сприятимуть створенню умов для забезпечення національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України. Зазначені реформи всебічно підтримуються громадянами держави, високо оцінюються міжнародними урядовими та неурядовими інституціями.

1.1.1. Демократичні реформи

Демократичні реформи в Україні спрямовані передусім на досягнення європейських демократичних стандартів. Асоціація з Європейським Союзом є важливим стимулом для розбудови в Україні сучасної європейської держави.

Конкретними кроками для досягнення зазначеної мети в найближчій перспективі мають стати:

удосконалення системи державного управління;

децентралізація влади та проведення конституційної реформи;

удосконалення механізму здійснення парламентського контролю, а також забезпечення контролю з боку громадянського суспільства за діяльністю центральних та місцевих органів виконавчої влади;

удосконалення виборчого законодавства;

реформування системи правоохоронних органів згідно з європейськими нормами та стандартами;

забезпечення впровадження незалежного, справедливого і доступного судочинства.

Реформи проводитимуться з максимально широким залученням інститутів громадянського суспільства.

1.1.1.1. Конституційна реформа

Конституційна реформа має вирішальне значення для проведення усіх інших реформ. Одним з її основних завдань є запровадження механізму державної влади, який унеможливить узурпацію влади будь-якою вищою посадовою особою держави та забезпечить єдність державної політики.

Конституційна реформа гарантуватиме забезпечення незалежності і професійності суддів, а також створить основу для реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади на засадах деконцентрації фінансових ресурсів та субсидіарності.

Основними напрямками впровадження засад удосконалення Основного Закону України є:

забезпечення балансу законодавчої, виконавчої та судової влади та чіткого їх розподілу;

зміцнення засад і принципів парламентаризму;

забезпечення дотримання єдності державної політики;

забезпечення впровадження конституційних гарантій незалежності і професійності суддів та справедливого правосуддя;

приведення організації органів прокуратури у відповідність з європейськими стандартами.

З метою розроблення узгоджених пропозицій щодо удосконалення Основного Закону України діє Конституційна Комісія як спеціальний допоміжний орган при Президентові України. Розпочато процес внесення змін до Конституції України, який ґрунтується на засадах прозорості, відкритості та гласності.

1.1.1.2. Реформа виборчого законодавства.

Основними напрямками реформи виборчого законодавства в Україні визначено реалізацію невід'ємного права громадянина демократичної держави вільно обирати органи влади, а також виконання державою обов'язку забезпечити громадянам можливість реалізації такого права.

Саме тому одним з найважливіших завдань, яке стоїть перед Україною, є створення такої виборчої системи, яка б забезпечила вибір громадян України відповідно до їх переконань, що сприятиме утвердженню України як демократичної, соціальної, правової держави та зміцненню довіри населення до інституту виборів.

Під час проведення виборчих компаній створюватимуться належні умови для реалізації громадянами конституційних виборчих прав, вільного волевиявлення під час голосування, забезпечуватиметься проведення виборів у повній відповідності з вимогами Конституції і законів України та з дотриманням європейських стандартів.

Середньострокові цілі:

забезпечення підзвітності і дієвості парламенту, стабільності партійної системи та можливості ротації політичних еліт відповідно до Угоди про коаліцію депутатських фракцій "Європейська Україна" Верховної Ради України VIII скликання, підписаної 27 листопада 2014 року;

забезпечення невідворотності покарання за злочини проти виборчих прав громадян та відповідальності за адміністративні правопорушення, що посягають на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення.

1.1.2. Права людини

Збройна агресія Російської Федерації в окремих районах Луганської і Донецької областей України та тимчасова окупація Автономної Республіки Крим і м.Севастополя створюють постійну загрозу політичній стабільності в Україні, а також існуванню демократичних інститутів у державі. У зв'язку з цим особливого значення набувають питання належного забезпечення прав і свобод людини відповідно до статті 3 Конституції України, а також виконання Україною своїх міжнародних зобов'язань, пов'язаних з членством в ООН, Раді Європи, ОБСЄ та інших міжнародних організаціях, дотримання положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, інших міжнародних договорів у сфері захисту прав людини, виконання рішень Європейського суду з прав людини тощо.

Указом Президента України від 25 серпня 2015 року № 501 затверджена Національна стратегія у сфері прав людини, основною метою реалізації якої є забезпечення пріоритетності прав і свобод людини як визначального чинника у формуванні засад і принципів державної політики, прийняття рішень органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Удосконалення системи захисту прав і свобод людини здійснюватиметься з урахуванням досвіду України та іноземних держав,

кращих міжнародних практик, зокрема досвіду Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, правозахисних організацій України, міжнародних організацій та інституцій (ООН, Рада Європи, ОБСЄ, Європейський суд з прав людини тощо).

На виконання Указу Президента України від 25 серпня 2015 року № 501 "Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини" Кабінетом Міністрів України за участю представників органів державної влади, місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства, провідних українських учених і міжнародних експертів розроблено та затверджено план дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року.

У зв'язку з триваючою збройною агресією Російської Федерації проти України та підвищенням рівня терористичної активності у районі проведення антитерористичної операції у Донецькій і Луганській областях, що становлять суспільну небезпеку, яка загрожує життю нації, Україна вживає заходів, що відступають від її окремих зобов'язань, за Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Право держави на відступ від окремих зобов'язань згідно з названими міжнародними договорами передбачено статтею 4 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права та статтею 15 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

5 червня 2015 року Україна офіційно поінформувала Генерального секретаря ООН та Генерального секретаря Ради Європи, які є депозитаріями згаданих міжнародних договорів, про схвалення Заяви Верховної Ради України "Про відступ України від окремих зобов'язань, визначених Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод" (Постанова Верховної Ради України від 21 травня 2015 року № 462-VIII).

Право на відступ застосовується Україною на період до повного припинення збройної агресії Російської Федерації, відновлення конституційного ладу та порядку на окупованій території України.

Держава бере на себе зобов'язання забезпечувати належний рівень захисту прав національних меншин та корінних народів, сприяти задоволенню їх етнокультурних та релігійних потреб. Для досягнення цієї мети в Україні триває робота з удосконалення законодавчої бази, спрямованої на регулювання етнонаціональних відносин, поліпшення взаємодії з громадськими об'єднаннями національних меншин, сприяння збереженню та розвитку їх етнічної самобутності відповідно до кращих світових практик.

Завданням демократичної держави є утвердження прав територіальної громади як первинного суб'єкта місцевого самоврядування, удосконалення роботи інститутів місцевої демократії.

Передумовою для розширення прав і свобод кожного громадянина шляхом підвищення ефективності управління та вдосконалення механізму самоорганізації населення на місцевому рівні є утворення дієвих інститутів місцевої демократії.

Середньострокові цілі:

вдосконалення законодавства України у сфері захисту прав і свобод людини та утвердження принципу верховенства права;

забезпечення реалізації прав національних меншин, гендерної рівності, захисту дітей;

забезпечення імплементації резолюцій Ради Безпеки ООН № 1325 (2000) "Жінки, мир, безпека" та № 1612 (2005) "Діти у збройних конфліктах" з використанням досвіду НАТО.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

виконувати свої обов'язки щодо захисту прав національних меншин відповідно до Конституції України та стандартів Ради Європи, зокрема за Європейською хартією регіональних мов або мов меншин та Рамковою конвенцією Ради Європи про захист національних меншин;

провести консультації з інститутами громадянського суспільства та заінтересованими сторонами щодо статусу мов національних меншин в частині приведення законодавства про мови у відповідність із вимогами Конституції України, а також з метою дотримання Україною своїх зобов'язань як члена Ради Європи у сфері захисту прав меншин, зокрема згідно з положеннями Європейської хартії регіональних мов або мов меншин та Рамкової конвенції про захист національних меншин;

забезпечувати належну імплементацію Національної стратегії у сфері прав людини;

сприяти діяльності інститутів громадянського суспільства у проведенні аналізу щодо забезпечення основних прав і свобод людини та громадянина з урахуванням інтересів внутрішньо переміщених осіб;

забезпечити виконання завдань, передбачених на 2016 рік у плані дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженому розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1393-р.

Основні заходи:

завершити розроблення та затвердити Національний план дій з виконання Резолюції Ради Безпеки ООН № 1325 (2000) "Жінки, мир, безпека" з урахуванням Політики НАТО з питань жінок, миру і безпеки;

Міністерство соціальної політики України,
Міністерство оборони України,
Міністерство закордонних справ України,

Служба безпеки України, Міністерство
юстиції України

розробити та затвердити Національний план з імплементації Резолюції Ради Безпеки ООН № 1612 (2005) "Діти у збройних конфліктах" з використанням методик та досвіду держав – членів та держав – партнерів НАТО, а також рекомендацій Альянсу.

Міністерство соціальної політики України,
Міністерство оборони України,
Міністерство закордонних справ України,
Міністерство юстиції України, Служба
безпеки України

1.1.3. Свобода слова та інформаційна політика

Неухильне дотримання принципів свободи слова та відкритості діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, забезпечення доступу громадян до інформації, недопущення цензури і перешкоджання професійній діяльності журналістів є пріоритетними напрямками інформаційної політики України, що реалізується у постійному конструктивному діалозі з громадськістю.

Середньострокові цілі:

створення належних умов функціонування Суспільного телебачення і радіомовлення України;

реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації;

створення умов для провадження професійної діяльності журналістами, іншими працівниками засобів масової інформації;

створення належних умов функціонування системи державного іномовлення України.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

забезпечити функціонування Національної суспільної телерадіокомпанії України;

сприяти діяльності інститутів громадянського суспільства у проведенні аналізу стану додержання законодавства про свободу слова та захист професійної діяльності журналістів;

сприяти проведенню першого етапу реформування державних і комунальних засобів масової інформації.

Основні заходи:

вжити заходів щодо підтримки діяльності Національної суспільної телерадіокомпанії України відповідно до Закону України "Про Суспільне телебачення і радіомовлення України" та постанови Кабінету Міністрів

України від 7 листопада 2014 року № 693 "Про утворення публічного акціонерного товариства "Національна суспільна телерадіокомпанія України";

Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Міністерство фінансів України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство юстиції України, за участю Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення

вжити заходів щодо здійснення у порядку, визначеному законодавством, першого етапу реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації;

Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Міністерство юстиції України, Міністерство фінансів України, обласні, Київська міська державні адміністрації

вжити заходів для проведення аналізу стану додержання законодавства про свободу слова та захист журналістів за участю інститутів громадянського суспільства;

Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство юстиції України

забезпечити належні умови функціонування системи державного іномовлення України.

Міністерство інформаційної політики України, Міністерство закордонних справ України, Міністерство фінансів України, за участю Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення

1.2. Забезпечення верховенства права

Одним із основних принципів правової держави, що закріплений частиною першою статті 8 Конституції України, є верховенство права. Для забезпечення верховенства права найважливішим є створення сильної, незалежної та вільної від корупції системи судочинства.

1.2.1. Реформування системи судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів

Метою реформи є утвердження правопорядку, який ґрунтується на високому рівні правової культури в суспільстві, діяльності всіх суб'єктів

суспільних відносин на засадах принципів верховенства права та захисту прав і свобод людини, а в разі порушення прав і свобод – справедливого та адекватного їх відновлення в розумні строки.

Реформування системи судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів здійснюється, зокрема, за такими напрямами:

забезпечення незалежності, безсторонності та неупередженості суддів;

запобігання та протидія корупції у системі органів судочинства в Україні;

підвищення прозорості діяльності суддів та ступеня їх відповідальності;

підвищення рівня професійної підготовки та кваліфікації суддів;

підвищення ефективності правосуддя та оптимізація повноважень судів різної юрисдикції;

посилення гарантій провадження адвокатської діяльності та забезпечення доступності безоплатної правової допомоги;

удосконалення системи виконання судових рішень та підвищення ефективності виконавчого провадження;

приведення повноважень та діяльності органів прокуратури до європейських стандартів;

удосконалення процесуального забезпечення справедливості і права на захист під час кримінального провадження;

підвищення рівня ефективності роботи судових та правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинністю та корупцією;

підвищення ефективності запобігання вчиненню злочинів і реабілітації засуджених та вдосконалення системи виконання покарань.

Реформування системи судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів проводитиметься шляхом невідкладного оновлення законодавства, спрямованого на відновлення суспільної довіри до суддів та судової влади загалом, зокрема шляхом прийняття змін до Конституції України.

Успішна реалізація судової реформи в Україні сприятиме ефективній, продуктивній та скоординованій роботі судової гілки влади в Україні.

1.2.2. Запобігання та протидія корупції

Боротьба з корупцією визначена одним із ключових напрямів реформування держави, що закріплено, зокрема у Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, Угоді про коаліцію депутатських фракцій "Європейська Україна" Верховної Ради України VIII скликання, Стратегії сталого розвитку "Україна – 2020", засадах державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014 – 2017 роки.

Прийняті Верховною Радою України 14 жовтня 2014 року антикорупційні закони визначили комплексні засади реформування системи запобігання корупції відповідно до міжнародних стандартів, рекомендацій Групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO), Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції та з урахуванням успішного досвіду іноземних держав.

У рамках реалізації антикорупційної політики у 2016 році планується, зокрема, забезпечити:

виконання антикорупційного законодавства України;

функціонування Національного агентства з питань запобігання корупції як превентивного органу та Національного антикорупційного бюро України як правоохоронного органу;

моніторинг способу життя державних службовців;

створення Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

проведення перевірки державних службовців відповідно до Закону України "Про очищення влади".

Проблематика боротьби з корупцією є важливим елементом діалогу між Україною та НАТО. Реалізація нової антикорупційної політики передбачає також подальше впровадження в роботу оборонних і безпекових інституцій механізмів Програми НАТО з побудови цілісності, прозорості, підзвітності, запровадження доброчесності та зниження корупційних ризиків у роботі оборонних і безпекових інституцій.

Основні завдання антикорупційної реформи:

забезпечення доброчесності та підзвітності в публічному секторі;

забезпечення прозорості фінансування політичних партій і політичної діяльності, обмеження впливу приватного капіталу на політику;

скасування державної монополії на інформацію та гарантування доступу до суспільно необхідної інформації;

зменшення корупційних ризиків у державних закупівлях шляхом забезпечення їх прозорості і конкурентності;

посилення можливості для виявлення та кримінального переслідування корупційних діянь.

Середньострокові цілі:

забезпечення дотримання вимог антикорупційного законодавства та посилення роботи щодо запобігання і протидії корупції шляхом реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014 – 2017 роки, виконання Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні

(Антикорупційної стратегії) на 2015 – 2017 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 265, та розроблених на їх основі антикорупційних програм у центральних органах виконавчої влади та інших державних органах;

продовження імплементації принципів Програми НАТО з побудови цілісності, прозорості, підзвітності, запровадження доброчесності та зниження корупційних ризиків у роботі оборонних і безпекових інституцій, рекомендацій Групи держав Ради Європи проти корупції (GRECO) та Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

забезпечити здійснення заходів Програми НАТО з побудови цілісності, прозорості, підзвітності, запровадження доброчесності та зниження корупційних ризиків у роботі оборонних і безпекових інституцій;

продовжити виконання навчальних програм щодо розбудови системи прозорості та довіри у безпекових і оборонних інституціях для підвищення рівня підготовки фахівців у сфері боротьби з корупцією в межах реалізації Програми НАТО з побудови цілісності, прозорості, підзвітності, запровадження доброчесності та зниження корупційних ризиків у роботі оборонних і безпекових інституцій, а також її проекту "Розбудова доброчесного оборонного відомства", який реалізується в рамках діяльності Ради міністрів оборони Південно-Східної Європи;

проводити всебічні консультації з міжнародними організаціями та представництвами міжнародних неурядових організацій з питань запобігання та боротьби з корупцією з урахуванням кращих світових практик та стандартів, а також відповідно до зобов'язань України, визначених Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

Основні заходи:

впровадити критерії оцінки ефективності заходів щодо запобігання корупції в секторі безпеки і оборони, розроблених за участю міжнародної неурядової організації "Transparency International", Центру виховання доброчесності в оборонному секторі (м.Осло, Королівство Норвегія), а також в рамках реалізації Програми НАТО з побудови цілісності, прозорості, підзвітності, запровадження доброчесності та зниження корупційних ризиків у роботі оборонних і безпекових інституцій;

Міністерство оборони України

провести із залученням Міністерства оборони Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії на базі Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського для посадових осіб Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, уповноважених з антикорупційної програми на державних

підприємствах Міністерства оборони України навчальні курси з питань розбудови цілісності, прозорості, доброчесності та зниження корупційних ризиків у роботі оборонних і безпекових інституцій за навчальною програмою міжнародної неурядової організації "Transparency International";

Міністерство оборони України

провести із залученням Міністерства оборони Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії у військових вищих навчальних закладах та військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів для посадових осіб керівного складу та персоналу кадрових і фінансових органів військових частин мобільні навчальні курси з питань розбудови цілісності, прозорості, доброчесності та зниження корупційних ризиків у роботі оборонних і безпекових інституцій за навчальною програмою міжнародної неурядової організації "Transparency International";

Міністерство оборони України

провести із залученням Міністерства оборони Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії на базі Навчально-наукового центру міжнародної миротворчої діяльності Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського спеціалізований навчальний курс з питань запобігання та протидії корупції в ході підготовки та проведення миротворчих операцій за навчальною програмою міжнародної неурядової організації "Transparency International";

Міністерство оборони України

підготувати із залученням Міністерства оборони Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії та міжнародної неурядової організації "Transparency International" для Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського та вищих військових навчальних закладів видів Збройних Сил України 20 викладачів та спеціалістів з антикорупційних навчальних програм;

Міністерство оборони України

розробити та впровадити спільний з Центром зі зниження ризиків корупції в оборонному секторі Міністерства оборони Королівства Норвегія проект щодо зниження ризиків корупції в системі управління персоналом Міністерства оборони України;

Міністерство оборони України

підготувати та забезпечити виконання "Дорожньої карти" Україна – НАТО на 2016 рік із здійснення заходів Програми НАТО з побудови цілісності, прозорості, підзвітності, запровадження доброчесності та зниження корупційних ризиків у роботі оборонних і безпекових інституцій;

Апарат Ради національної безпеки і оборони України, Міністерство оборони України,

Служба безпеки України, Міністерство внутрішніх справ України, Адміністрація Державної прикордонної служби України, Національна гвардія України, за участю Національного антикорупційного бюро України

провести із залученням експертів держав – членів НАТО навчальні курси для працівників Національного антикорупційного бюро України щодо розбудови системи прозорості та довіри у безпекових та оборонних інституціях.

Апарат Ради національної безпеки і оборони України за участю Національного антикорупційного бюро України

1.3. Економічні питання

Основним елементом економічної політики України у найближчій перспективі є створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі з Європейським Союзом, як це передбачено Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікованою Законом України 16 вересня 2014 року № 1678-VII (далі – Угода про асоціацію). Не менш важливим є відновлення повноцінного функціонування економіки України, яка зазнала значної шкоди внаслідок корупційної діяльності попередньої влади та агресивної політики Російської Федерації.

Основними пріоритетами розвитку економіки України на 2016 рік є створення базових передумов економічного зростання шляхом досягнення низького рівня інфляції, стабілізації державних фінансів і забезпечення стійкості фінансової системи.

Ключовою умовою економічного зростання є забезпечення економічної безпеки шляхом:

деолігархізації, демонополізації і дерегуляції економіки, захисту економічної конкуренції, спрощення та оптимізації системи оподаткування, формування сприятливого бізнес-клімату та умов для прискореного інноваційного розвитку;

ефективного застосування механізму спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), унеможливлення контролю стратегічних галузей економіки державою-агресором через свій капітал;

створення сприятливих умов для інвестиційної діяльності, залучення іноземних інвестицій у ключові галузі економіки, зокрема в енергетичний і транспортний сектори, як інструменту забезпечення національної безпеки;

забезпечення ефективного функціонування економіки України в особливий період;

розвитку оборонно-промислового комплексу як потужного високотехнологічного сектору економіки, спроможного відігравати ключову роль у її прискореній інноваційній модернізації;

захисту в міжнародних юрисдикційних органах майнових прав та інтересів України, її фізичних і юридичних осіб, порушених внаслідок агресії Російської Федерації;

підвищення стійкості національної економіки до негативних зовнішніх впливів, диверсифікації зовнішніх ринків;

забезпечення цілісності та захисту інфраструктури в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці, та особливого періоду;

ефективного використання бюджетних коштів, міжнародної економічної допомоги та ресурсів міжнародних фінансових організацій, дієвого контролю за станом державного боргу;

стабілізації банківської системи, забезпечення прозорості грошово-кредитної політики та відновлення довіри до вітчизняних фінансових інститутів;

системної протидії організованій економічній злочинності та "тінізації" економіки, зокрема шляхом формування переваг легальної господарської діяльності, консолідації інституційних спроможностей фінансових, правоохоронних органів та органів державної фіскальної служби, виявлення та конфіскації активів організованих злочинних угруповань.

Основні заходи:

забезпечити проведення не рідше одного разу на квартал засідання Ради з фінансової стабільності з метою своєчасного виявлення і мінімізації ризиків, що загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи України.

Міністерство фінансів України за участю
Національного банку України

1.3.1. Енергетична безпека

Ключовим елементом сталого розвитку економіки України є надійне енергозабезпечення. Виконання цього завдання потребує реагування на виклики, які загрожують стабільному функціонуванню систем енергозабезпечення, та розв'язання проблем, які гальмують розвиток енергетичного сектору України.

Важливим елементом забезпечення енергетичної безпеки держави є реформа енергетичного сектору, основними завданнями якої є:

підвищення рівня прозорості енергетичних ринків в Україні з метою обмеження можливостей для корупції та створення передумов для їх

ефективного функціонування, зокрема шляхом забезпечення загальнодоступності та відкритості договорів, що укладаються на відповідних ринках;

усунення бар'єрів для суб'єктів господарювання, які починають здійснювати діяльність на енергетичних ринках, та максимальне скорочення штучних монопольних сегментів;

забезпечення здійснення заходів з енергозбереження шляхом створення стимулів, а також залучення інвестицій для реалізації проектів з енергозбереження;

зниження рівня енергоємності національної економіки без порушення факторів забезпечення її розвитку (включаючи стимулювання структурної зміни економіки);

запровадження установлених в державах – членах ЄС сучасних методичних підходів до розроблення документів стратегічного планування та практичної діяльності з реалізації державної політики в енергетичній сфері;

зниження рівня непродуктивного енергоспоживання, оптимізація використання енергетичних ресурсів та диверсифікація джерел їх постачання;

зниження негативного впливу енергетичного сектору економіки на навколишнє природне середовище;

реструктуризація енергетичних ринків з метою запровадження максимального рівня конкуренції в усіх секторах, крім тих, які з урахуванням відповідного рівня знань і технологій мають деякий час залишатися природними монополіями, ефективного функціонування таких ринків у довгостроковій перспективі, забезпечення безпеки та надійності енергосистем та постачання енергії, сприяння ефективному інвестуванню у сферу енергетики.

Пріоритетами забезпечення енергетичної безпеки України є:

реформування енергетичних ринків, забезпечення прозорості господарської діяльності, конкуренції на цих ринках та їх демонополізація, інтеграція енергетичного сектору України до енергетичних ринків держав – членів ЄС та системи європейської енергетичної безпеки;

підвищення енергетичної ефективності та забезпечення енергозбереження, зокрема у Збройних Силах України;

диверсифікація джерел і маршрутів енергопостачання, подолання залежності від Російської Федерації у постачанні енергетичних ресурсів і технологій, розвиток відновлюваної та ядерної енергетики з урахуванням пріоритетності завдань екологічної, ядерної та радіаційної безпеки;

створення умов для надійного енергозабезпечення та транзиту енергоресурсів територією України, захищеності енергетичної інфраструктури від терористичної загрози;

будівництво та розширення газових інтерконекторів між Україною та Республікою Польща, Угорщиною, Словацькою Республікою та Румунією;

створення на державному кордоні України з державами – членами ЄС концентратора технічних потужностей для транспортування та зберігання природного газу (газового хабу);

модернізація газотранспортної системи України, зокрема магістрального газопроводу Уренгой – Помари – Ужгород;

будівництво на узбережжі Чорного моря в м.Одесі установки зрідженого природного газу (установки LNG) для задоволення потреб України та держав – членів ЄС в природному газі;

формування системи енергозабезпечення національної економіки і суспільства в особливий період;

затвердження технічних вимог до об'єктів електроенергетики відповідно до вимог мережевих кодексів Об'єднання енергосистем європейських держав (континентальна Європа) ENTSO-E.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

вдосконалення законодавчого регулювання питань функціонування національної економіки, зокрема паливно-енергетичного комплексу, в особливий період;

вжити заходів щодо диверсифікації джерел, постачальників, маршрутів і способів транспортування енергетичних ресурсів в Україну;

активізувати співробітництво з органами НАТО та державами – членами НАТО у сфері енергетичної безпеки;

забезпечити з урахуванням досвіду і можливостей НАТО та держав – членів НАТО підвищення ефективності використання Збройними Силами України енергетичних ресурсів, зокрема шляхом впровадження рішень для скорочення енергетичних витрат з одночасним підвищенням військової ефективності.

Основні заходи:

опрацювати з НАТО питання щодо створення Спільної робочої групи Україна – НАТО з питань енергетичної безпеки;

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство закордонних справ України, Національний інститут стратегічних досліджень

провести консультації з представниками НАТО та держав – членів НАТО щодо вивчення методики визначення вразливості об'єктів паливно-енергетичного комплексу до терористичних загроз з метою визначення вразливості та складення на цій основі "паспортів терористичної вразливості" зазначених об'єктів;

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Служба безпеки України, Міністерство закордонних справ України, Національний інститут стратегічних досліджень

провести консультації з представниками НАТО та держав – членів НАТО щодо реалізації навчальних та тренінгових програм для підготовки персоналу з питань захисту критичної інфраструктури (підвищення рівня професійної готовності службовців відповідних органів оборонно-безпекового сектору та цивільного захисту);

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство оборони України, Державна інспекція ядерного регулювання України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Служба безпеки України, Міністерство екології та природних ресурсів України, Міністерство закордонних справ України, Національний інститут стратегічних досліджень

опрацювати з НАТО та державами – членами НАТО питання щодо проведення оцінки організаційної та ресурсної готовності НАТО та України до запобігання і реагування на кризові ситуації у сфері енергетичної безпеки;

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство оборони України, Державна інспекція ядерного регулювання України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Служба безпеки України, Міністерство екології та природних ресурсів України, Міністерство закордонних справ України

продовжити здійснення заходів щодо виконання зобов'язань України, взятих за Протоколом про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, ратифікованого Законом України від 15 грудня 2010 року № 2787-VI, та з урахуванням відповідних положень Угоди про асоціацію;

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів, публічного акціонерного товариства

"Національна акціонерна компанія
"Нафтогаз України"

вдосконалити законодавче регулювання щодо сприяння здійсненню інвестицій у розвиток ринку природного газу України;

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України

вжити заходів для дальшого реформування ринку природного газу, зокрема з урахуванням завдань економічної програми, що реалізується відповідно до угоди з Міжнародним валютним фондом про Механізм розширення фінансування;

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України

провести із залученням міжнародних експертів засідання з питань співробітництва між Україною та НАТО у сфері енергетичної безпеки;

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Національний інститут стратегічних досліджень

продовжити взаємодію з Центром передового досвіду НАТО з енергетичної безпеки (м.Вільнюс, Литовська Республіка);

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство закордонних справ України, Національний інститут стратегічних досліджень

опрацювати питання щодо можливості участі України у проектах та програмах у сфері підвищення енергоефективності використання збройними силами енергетичних ресурсів, що реалізуються в рамках НАТО;

Міністерство оборони України, Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство закордонних справ України

вжити заходів для посилення ядерної та радіаційної безпеки, системи аварійної готовності та реагування у випадку аварій, зокрема шляхом удосконалення механізмів взаємодії на національному рівні, у тому числі систем прийняття рішень, раннього оповіщення, оцінки і прогнозу наслідків, а також вжити заходів щодо гармонізації двосторонніх, регіональних та міжнародних процедур реагування та допомоги;

Державна інспекція ядерного регулювання України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство екології та природних ресурсів України, Міністерство охорони здоров'я України

удосконалити методологію оцінки основних видів загроз для моделювання адекватних заходів безпеки та захисту об'єктів критичної ядерної інфраструктури;

Державна інспекція ядерного регулювання України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

розробити пропозиції щодо удосконалення систем енергозабезпечення військових підрозділів.

Міністерство оборони України, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

1.3.2. Захист критичної інфраструктури

Пріоритетами забезпечення захисту критичної інфраструктури є:

комплексне удосконалення нормативно-правового регулювання захисту критичної інфраструктури, створення системи державного управління її безпекою;

посилення охорони об'єктів критичної інфраструктури, зокрема енергетичної і транспортної;

налагодження співробітництва між суб'єктами захисту критичної інфраструктури, розвиток державно-приватного партнерства у сфері запобігання та реагування на надзвичайні ситуації;

розроблення та запровадження механізмів обміну інформацією між державними органами, суб'єктами господарювання і населенням стосовно загроз критичній інфраструктурі та захисту інформації у цій сфері;

профілактика техногенних аварій та оперативне й адекватне реагування на них, локалізація і мінімізація їх наслідків;

розвиток міжнародного співробітництва у сфері захисту критичної інфраструктури.

Основні заходи:

вживати заходів для захисту критичної інфраструктури з урахуванням рекомендацій Групи НАТО з дорадчої консультативної підтримки із захисту критичної (ядерної) інфраструктури, підготовлених та переданих українській стороні за результатами візиту експертів НАТО до України 5 – 9 квітня 2014 року;

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України за участю державного підприємства "Національна атомна енергогенеруюча компанія "Енергоатом"

провести щорічне тренування (навчання) згідно з вимогами державного плану взаємодії центральних та місцевих органів виконавчої влади на випадок вчинення диверсії щодо ядерних установок, ядерних матеріалів, інших джерел іонізуючого випромінювання у процесі їх використання, зберігання або перевезення, а також щодо радіоактивних відходів у процесі поводження з ними;

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, інші центральні органи виконавчої влади за участю інших державних органів

провести консультації з представниками НАТО та держав – членів НАТО, які мають розвинуту атомну енергетику (Федеративна Республіка Німеччина, Французька Республіка, Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії) щодо організації і проведення тренувань (навчань) на випадок вчинення диверсії щодо ядерних установок, ядерних матеріалів, інших джерел іонізуючого випромінювання у процесі їх використання, зберігання або перевезення, а також щодо радіоактивних відходів у процесі поводження з ними;

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Служба безпеки України, Міністерство закордонних справ України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів, Національної академії наук України

провести засідання Спільної робочої групи Україна – НАТО з питань економічної безпеки для обговорення актуальних питань енергетичної безпеки, ефективного використання енергоресурсів, подолання загроз в енергетичному секторі України;

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство закордонних

справ України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів, Національний інститут стратегічних досліджень

провести робочі зустрічі із залученням експертів держав – членів НАТО щодо використання передового досвіду захисту критичної інфраструктури для створення системи державного управління її безпекою.

Національний інститут стратегічних досліджень, Міністерство закордонних справ України, Міністерство внутрішніх справ України, Служба безпеки України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

1.4. Зовнішня політика

В умовах нових безпекових викликів, спричинених агресією Російської Федерації, стратегічним завданням України є відновлення територіальної цілісності держави та діяльності демократичних інститутів на всій її території, а також реінтеграція тимчасово окупованих територій після їх звільнення. За таких умов зовнішня політика України орієнтована на дальшу консолідацію зусиль держав – партнерів, Європейського Союзу, міжнародних та регіональних безпекових організацій з метою забезпечення ефективної протидії агресору, захисту суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України.

Вагоме місце у зміцненні обороноздатності держави посідає співробітництво з Організацією Північноатлантичного договору, яка надає консультативну, методичну та технічну допомогу з метою проведення в найкоротші строки реформування Збройних Сил України, підготовки висококваліфікованого персоналу.

Поглиблення особливого партнерства з НАТО на основі рішень, прийнятих за результатами засідання Комісії Україна – НАТО на рівні глав держав та урядів (4 вересня 2014 року, м.Ньюпорт, Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії), сприятиме виконанню завдань з модернізації Збройних Сил України, недопущенню дальшої агресії з боку Російської Федерації, а також забезпеченню необхідних умов для інтеграції України в європейський політичний, економічний та правовий простір, євроатлантичний безпековий простір.

1.4.1. Інтеграція до Європейського Союзу

Співробітництво з ЄС у різних сферах спрямоване на реалізацію стратегічного курсу України на набуття членства в ЄС.

Середньострокові цілі:

забезпечення імплементації Угоди про асоціацію;

ужиття заходів щодо оптимізації співробітництва з ЄС у сфері зовнішньої та безпекової політики, зокрема в рамках Спільної політики безпеки і оборони;

продовження співробітництва між Україною та ЄС у рамках ініціативи Європейського Союзу "Східне партнерство";

продовження виконання Порядку денного асоціації Україна – ЄС (оновленого);

завершення виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України та включення України до переліку держав, громадяни яких користуються безвізовим режимом в'їзду до держав – членів Європейського Союзу;

забезпечення імплементації Адміністративної угоди між Міністерством оборони України та Європейським оборонним агентством.

1.4.2. Співробітництво з НАТО у сфері підтримання безпеки євроатлантичного простору. Участь у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки під егідою НАТО

Україна продовжує робити свій внесок у справу підтримання миру і стабільності на євроатлантичному просторі та поза його межами. Україна надаватиме підтримку міжнародним операціям Альянсу з підтримання миру і безпеки.

Середньострокові цілі:

підтримання політичного діалогу та практичного галузевого співробітництва України з НАТО в контексті реалізації заходів невійськового характеру під час операцій із врегулювання кризових ситуацій та постконфліктного відновлення, які проводяться під егідою Альянсу;

продовження проведення регулярних консультацій з державами Чорноморського регіону щодо політичної та безпекової ситуації в зазначеному регіоні, зокрема на території окупованого Російською Федерацією Кримського півострова;

забезпечення в установленому порядку участі національного контингенту та національного персоналу в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, які проводяться під егідою НАТО, зокрема:

в операції Багатонаціональних сил НАТО в Косово (КФОР);

у тренувально-дорадчій Місії НАТО "Рішуча підтримка" в Ісламській Республіці Афганістан;

в операції НАТО "Активні зусилля" з урахуванням набуття Національним контактним пунктом Військово-Морських Сил Збройних Сил України (м.Одеса) повних операційних спроможностей шляхом постійного моніторингу надводної обстановки в акваторії Чорного моря та здійснення

обміну інформацією зі штабом проведення операції (штаб Командування Військово-морських сил НАТО "Нортвуд");

забезпечення участі українського військового персоналу у спільній литовсько-польсько-українській бригаді (ЛИТПОЛУКРБРИГ).

Пріоритетні завдання на поточний рік:

максимально використати можливості політичного діалогу та практичного співробітництва з НАТО з метою забезпечення суверенітету, територіальної цілісності та незалежності держави, поглиблення довіри між Україною та НАТО;

продовжити взаємодію України з НАТО з усіх питань, що становлять взаємний інтерес, зокрема в рамках невідкладних та довгострокових заходів щодо підвищення обороноздатності України у зв'язку з агресією Російської Федерації, рішення щодо яких було прийнято за результатами засідання Комісії Україна – НАТО на рівні глав держав та урядів (4 вересня 2014 року, м.Ньюпорт, Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії);

продовжити взаємодію з контактним посольством НАТО в Україні – Посольством Литовської Республіки в Україні, зокрема шляхом надання інформації стосовно прогресу у реалізації реформ у секторі безпеки і оборони України та розвитку співробітництва України з НАТО, а також організації спільної діяльності у сфері інформування громадськості із зазначених питань.

Основні заходи:

вжити заходів щодо проведення засідань Комісії Україна – НАТО на рівні глав держав та урядів під час Саміту НАТО (м.Варшава, Республіка Польща), міністрів закордонних справ та міністрів оборони, глав дипломатичних представництв та їх заступників, а також Комітету НАТО з питань партнерства та колективної безпеки;

Міністерство закордонних справ України,
Міністерство оборони України, інші
центральні органи виконавчої влади, за
участю інших державних органів

вжити заходів щодо проведення засідань спільних робочих груп Україна – НАТО з питань воєнної реформи високого рівня, планування дій на випадок виникнення надзвичайної ситуації цивільного характеру, зі співробітництва з питань науки і доквілля та з питань оборонно-технічного співробітництва в рамках Комісії Україна – НАТО;

Міністерство закордонних справ України,
Апарат Ради національної безпеки і оборони
України, Міністерство оборони України,
Міністерство економічного розвитку і
торгівлі України, Міністерство екології та

природних ресурсів України, Міністерство освіти і науки України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, за участю Державного концерну "Укроборонпром"

забезпечити дальшу участь національного контингенту в операції у складі Багатонаціональних сил НАТО в Косово (КФОР) та національного персоналу у тренувально-дорадчій Місії НАТО "Рішуча підтримка" в Ісламській Республіці Афганістан з урахуванням розвитку воєнно-політичної обстановки на Сході України;

Міністерство оборони України

забезпечити участь представників України в заходах Меню партнерства НАТО на 2016 рік.

Міністерство закордонних справ України, Міністерство оборони України, Головне управління Національної гвардії України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

1.4.3. Контроль над озброєнням, нерозповсюдженням зброї масового знищення. Державний експортний контроль

Україна продовжує реалізацію державної політики у галузі державного експортного контролю, спрямованої на забезпечення національної безпеки та виконання відповідних міжнародних зобов'язань України. Ця діяльність здійснюється в рамках участі України у багатосторонніх міжнародних договорах у сфері нерозповсюдження зброї масового знищення і засобів її доставки, а також міжнародних режимах експортного контролю.

Україна забезпечить проведення на її території інспекційних заходів згідно з міжнародними договорами у сфері контролю над озброєнням та братиме активну участь у верифікаційній діяльності і заходах протидії розповсюдженню зброї масового знищення та засобів її доставки.

Середньострокові цілі:

забезпечення додержання міжнародних зобов'язань України у сфері нерозповсюдження зброї масового знищення і засобів її доставки та здійснення обміну інформацією з державами – учасниками міжнародних режимів експортного контролю (Вассенаарська домовленість, Режим контролю за ракетними технологіями, Група ядерних постачальників, Австралійська група) щодо експорту, імпорту окремих категорій товарів;

продовження подання звітної (обмінної) інформації до електронної бази НАТО "Verity", Секретаріату ОБСЄ та Регістру звичайних озброєнь ООН, Організації по забороні хімічної зброї, Міжнародного агентства з атомної енергії, Секретаріату Конвенції про заборону розробки, виробництва та

накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсинної зброї та про їх знищення відповідно до міжнародних зобов'язань України у сфері нерозповсюдження зброї масового знищення і засобів її доставки;

проведення із залученням експертної допомоги НАТО аудиту сховищ небезпечних речовин та арсеналів, що залишилися на території України після розпаду СРСР.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

забезпечити обмін інформацією між Україною та державами – учасницями міжнародних режимів експортного контролю (Вассенаарська домовленість, Режим контролю за ракетними технологіями, Група ядерних постачальників, Австралійська група), продовжити здійснення заходів щодо підвищення рівня довіри і безпеки України;

продовжити адаптацію законодавства України з питань державного експортного контролю до вимог і стандартів Європейського Союзу;

забезпечити виконання міжнародних зобов'язань України у сфері нерозповсюдження зброї масового знищення і засобів її доставки, зокрема шляхом участі у засіданнях міжнародних режимів експортного контролю;

забезпечити супроводження іноземних інспекційних груп на території України та здійснення контрольних заходів на території держав – учасниць відповідних міжнародних договорів у сфері контролю над озброєнням, а також проведення спостережних польотів, сертифікації літаків спостереження відповідно до Договору з відкритого неба, ратифікованого Законом України від 2 березня 2000 року № 1509-III;

забезпечити участь у переговорах та заходах у рамках Форуму ОБСЄ із співробітництва в галузі безпеки, Спільної консультативної групи, утвореної згідно з Договором про звичайні збройні сили в Європі, та Консультативної комісії з відкритого неба, утвореної згідно з Договором з відкритого неба; ужити заходів щодо взаємодії у рамках діяльності зазначених міжнародних органів з державами – членами НАТО з метою належного представлення позиції України у ході переговорного процесу;

проводити консультації з державами – членами НАТО з питань контролю над озброєнням, нерозповсюдження зброї масового знищення та експортного контролю.

Основні заходи:

забезпечити участь у щорічному обміні між державами – учасницями ОБСЄ інформацією у сфері контролю над озброєнням за Договором про звичайні збройні сили в Європі, Віденським документом про заходи зміцнення довіри і безпеки 2011 року, документами, схваленими Форумом ОБСЄ із співробітництва в галузі безпеки про глобальний обмін військовою інформацією та про планування в галузі оборони;

Міністерство оборони України,
Міністерство закордонних справ України

забезпечити провадження інспекційної діяльності відповідно до Договору про звичайні збройні сили в Європі, Віденського документа про заходи зміцнення довіри і безпеки 2011 року та Договору з відкритого неба, забезпечення проведення спостережних польотів над територією України, супроводження іноземних інспекційних груп, допуск їх обладнання та матеріалів на територію України;

Міністерство оборони України,
Міністерство закордонних справ України,
Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України

забезпечити участь делегації України в роботі Спільної консультативної групи, Форуму ОБСЄ зі співробітництва у галузі безпеки та Консультативної комісії з відкритого неба;

Міністерство закордонних справ України,
Міністерство оборони України

забезпечити участь представників України у заходах Верифікаційного координаційного комітету НАТО з питань перевірки інформації, одержаної при щорічному обміні інформацією за Договором про звичайні збройні сили в Європі, внесення до електронної бази НАТО "Verity" відповідної інформації про Україну;

Міністерство оборони України

забезпечити участь представників України у щорічному засіданні керівників верифікаційних органів у рамках діяльності Верифікаційного координаційного комітету НАТО з питань здійснення контролю над озброєнням;

Міністерство оборони України

забезпечити підготовку та впровадження в Україні Єдиного контрольного списку товарів і технологій подвійного використання, адаптованого до законодавства Європейського Союзу (додаток I до Регламенту Європейського Парламенту і Ради від 19 квітня 2012 року № 388/2012);

Державна служба експортного контролю України, Міністерство закордонних справ України

забезпечити організацію відвідань на території України авіаційної бази та сухопутного об'єкта, що проводиться раз на п'ять років відповідно до глави IV Віденського документа про заходи зміцнення довіри і безпеки 2011 року;

Міністерство оборони України

провести експертні консультації з представниками НАТО щодо актуальних питань контролю над озброєнням, нерозповсюдження зброї масового знищення та отримання допомоги для підвищення рівня безпеки радіаційно небезпечних, хімічних, біологічних та ядерних установ, об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами в Україні, а також сховищ та арсеналів, що залишилися на території України після розпаду СРСР;

Міністерство закордонних справ України,
Міністерство оборони України,
Міністерство екології та природних ресурсів
України, Міністерство енергетики та
вугільної промисловості України

провести із залученням експертів держав – членів НАТО для особового складу Державної прикордонної служби України, працівників Державної екологічної інспекції України за програмами підготовки підрозділів спеціального призначення відповідних органів держав – членів НАТО навчальні курси з питань виявлення у вантажах, транспортних засобах під час перетину державного кордону України та протидії незаконному обігу радіоактивних матеріалів, у тому числі ядерних.

Адміністрація Державної прикордонної
служби України, Державна екологічна
інспекція України, Державна інспекція
ядерного регулювання України

1.4.4. Боротьба з тероризмом

Україна як держава – учасниця відповідних міжнародних договорів підтримує дії світової спільноти у боротьбі з тероризмом і виконує взяті на себе зобов'язання. Україна приділяє значну увагу міжнародному співробітництву в зазначеній сфері шляхом здійснення заходів, спрямованих на підвищення рівня безпеки та запобігання терористичним актам на своїй території, участі в реалізації Глобальної ініціативи щодо боротьби з актами ядерного тероризму та роботі Комітету експертів з питань боротьби з тероризмом (CODEXTER), а також неухильно дотримується положень Глобальної контртерористичної стратегії ООН.

Головним органом у загальнодержавній системі боротьби з терористичною діяльністю є Служба безпеки України. Координацію діяльності суб'єктів здійснює Антитерористичний центр при Службі безпеки України. Враховуючи факти прямого військового втручання та зазіхання на територіальну цілісність України з боку Російської Федерації, існує нагальна потреба у забезпеченні перегляду пріоритетів національної системи боротьби з тероризмом з використанням міжнародного досвіду.

Середньострокові цілі:

продовження співробітництва з НАТО у сфері боротьби з тероризмом та запобігання тероризму;

продовження вдосконалення законодавства з питань боротьби з тероризмом щодо забезпечення участі України в антитерористичних операціях, які проводяться під егідою міжнародних організацій;

забезпечення участі підрозділів спеціального призначення Служби безпеки України, Національної гвардії України, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України та Міністерства внутрішніх справ України у тренуваннях та навчаннях держав – членів НАТО з антитерористичної тематики;

розширення співробітництва України з правоохоронними органами, спеціальними службами іноземних держав, зокрема Сполучених Штатів Америки, Держави Ізраїль, Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії, та міжнародними організаціями, насамперед НАТО, ООН, ОБСЄ, стосовно подолання спільних загроз у сфері безпеки, включаючи боротьбу з міжнародним тероризмом.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

забезпечити взаємодію з відповідними органами НАТО та держав – членів Альянсу щодо обміну інформацією про міжнародні екстремістські та терористичні організації, а також про запобігання незаконному розповсюдженню зброї масового знищення та засобів її доставки;

продовжити здійснення заходів з протидії розповсюдженню ідеології міжнародних терористичних організацій, закликам до терористичної діяльності, зокрема з використанням мережі Інтернет;

продовжити здійснення заходів, спрямованих на підвищення рівня боєздатності підрозділів спеціального призначення Служби безпеки України та Національної гвардії України, забезпечення їх сумісності з підрозділами спеціального призначення держав – членів НАТО;

забезпечити підвищення рівня готовності мобільних підрозділів Державної прикордонної служби України та нарощення їх мобільних (бойових) спроможностей з використанням досвіду і можливостей НАТО та держав – членів НАТО;

забезпечити органи державної фіскальної служби на українсько-російському кордоні, адміністративному кордоні між територією вільної економічної зони "Крим" та Херсонською областю сучасними засобами митного контролю із залученням технічної допомоги держав – членів НАТО.

Основні заходи:

продовжити вивчення досвіду держав – членів НАТО у сфері реагування на кризові ситуації, що зумовлені терористичними актами;

Міністерство оборони України,
Міністерство внутрішніх справ України,

Головне управління Національної гвардії
України

забезпечити участь української сторони у засіданнях робочих груп та семінарах НАТО з антитерористичної тематики;

Служба безпеки України, Міністерство оборони України, Міністерство внутрішніх справ України, Служба зовнішньої розвідки України, Головне управління Національної гвардії України

забезпечити проведення в Україні за участю українських підрозділів спеціального призначення правоохоронних органів, утворених відповідно до закону військових формувань, спільних з антитерористичними підрозділами спеціального призначення держав – членів НАТО навчань, тренінгів, курсів, семінарів, науково-практичних конференцій, а також підготовку українських фахівців у провідних наукових установах держав – членів НАТО;

Служба безпеки України, Міністерство оборони України, Міністерство внутрішніх справ України, Служба зовнішньої розвідки України, Головне управління Національної гвардії України, Адміністрація Державної прикордонної служби України

забезпечити оснащення підрозділів спеціального призначення Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національної гвардії України та вибухотехнічних підрозділів Міністерства внутрішніх справ України спорядженням і обладнанням, яке перебуває на озброєнні підрозділів спеціального призначення держав – членів НАТО;

Міністерство оборони України,
Міністерство внутрішніх справ України,
Головне управління Національної гвардії
України

забезпечити залучення експертів держав – членів НАТО до підготовки особового складу підрозділів спеціального призначення Військової служби правопорядку у Збройних Силах України та Національної гвардії України для виконання службових завдань в умовах ближнього вогневого контакту з противником, насамперед у приміщеннях, будівлях, на транспортних засобах;

Міністерство оборони України, Головне
управління Національної гвардії України

забезпечити взаємодію з органами НАТО та державами – членами НАТО щодо обміну інформацією про діяльність членів міжнародних терористичних організацій, матеріалами з питань боротьби з міжнародним тероризмом з метою недопущення проникнення на територію України членів міжнародних

терористичних організацій та осіб, які підозрюються в участі у терористичній діяльності;

Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України

продовжити взаємодію з державами – членами НАТО щодо протидії фінансуванню, сприянню в інший спосіб діяльності міжнародних терористичних, релігійно-екстремістських організацій;

Служба безпеки України

забезпечити у взаємодії з вітчизняними та іноземними засобами масової інформації інформування громадськості про заходи з реалізації державної політики України у сфері боротьби з тероризмом, виявлення та припинення терористичної діяльності, розкриті злочини у зазначеній сфері, їх суспільно небезпечний характер та передбачену законом відповідальність за вчинення таких злочинів;

Служба безпеки України

проводити моніторинг фінансових операцій з метою виявлення фактів фінансування тероризму та за його результатами надсилати узагальнені матеріали правоохоронним органам згідно з компетенцією;

Державна служба фінансового моніторингу України

провести спільні практичні заходи з державами – членами НАТО у сфері запобігання виникненню та протидії терористичним загрозам, у тому числі щодо ознайомлення та апробації сучасних систем супутникового, транкінгового та короткохвильового зв'язку держав – членів НАТО, системи раннього оповіщення про можливу терористичну загрозу, з метою адаптації загальнодержавної системи боротьби з терористичною діяльністю до системи безпеки євроатлантичного простору.

Служба безпеки України

1.5. Інформування громадськості про співробітництво України з НАТО

Співробітництво України з НАТО в рамках особливого партнерства є прозорим і відкритим для громадян України.

Проведення інформаційної роботи (насамперед на регіональному рівні), координація діяльності державних органів і громадських об'єднань, розширення мережі інформаційних стендів, що створюються з використанням відповідних довідково-аналітичних даних, та поліпшення якості тематичних Інтернет-ресурсів є основними умовами успішної реалізації інформаційної політики держави. При цьому важливим є забезпечення інформування широких верств населення про НАТО та переваги особливого партнерства України з Альянсом.

Проведення заходів з інформування громадськості (круглих столів, семінарів, конференцій тощо) сприятиме підвищенню рівня обізнаності стосовно діяльності Організації Північноатлантичного договору та відносин особливого партнерства Україна – НАТО.

Для широкого інформування громадськості про співробітництво України з НАТО вагоме значення має залучення до зазначеного процесу громадських об'єднань, засобів масової інформації, представників наукових та експертних кіл.

Співробітництво України з НАТО у сфері стратегічних комунікацій набуло особливого значення у контексті ведення Російською Федерацією інформаційних війн проти України, НАТО та Європейського Союзу. Дорожня карта Партнерства у сфері стратегічних комунікацій, що була підписана між Радою національної безпеки і оборони України та Міжнародним секретаріатом НАТО, спрямована на розбудову та розвиток спроможностей України у сфері стратегічних комунікацій шляхом надання консультативної та практичної допомоги.

Середньострокові цілі:

продовження роботи з інформування громадськості на регіональному та місцевому рівнях, спрямованої на підвищення рівня обізнаності стосовно відносин особливого партнерства України з НАТО;

посилення боротьби з дезінформацією і пропагандою з боку Російської Федерації;

посилення спроможностей українських посадовців у сфері стратегічних комунікацій шляхом надання консультативної допомоги та допомоги у розбудові потенціалу, визначених у спільному плані дій, що передбачається Дорожньою картою Партнерства у сфері стратегічних комунікацій.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

продовжити роботу з інформування громадськості на регіональному та місцевому рівнях про особливе партнерство України з НАТО;

сприяти висвітленню у засобах масової інформації заходів, пов'язаних із співробітництвом України з НАТО;

розробити стратегію протидії російським кампаніям з дезінформації та пропаганди в Україні з урахуванням досвіду держав – членів НАТО;

забезпечити виконання плану дій, що передбачається Дорожньою картою Партнерства у сфері стратегічних комунікацій.

Основні заходи:

забезпечити роботу веб-порталу Україна – НАТО;

Міністерство закордонних справ України

сприяти у взаємодії з Центром інформації та документації НАТО в Україні та Офісом зв'язку НАТО в Україні висвітленню у засобах масової інформації заходів щодо співробітництва України з НАТО;

Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Міністерство інформаційної політики України, Міністерство закордонних справ України, Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

активізувати співпрацю з Мережею партнерства Україна – НАТО з питань підвищення рівня обізнаності громадянського суспільства, а також з громадськими об'єднаннями та неурядовими організаціями України, що опікуються проблематикою відносин України з НАТО і питаннями євроатлантичної безпеки;

Апарат Ради національної безпеки і оборони України, Служба безпеки України, Міністерство оборони України, Міністерство закордонних справ України, Адміністрація Державної прикордонної служби України, Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство екології та природних ресурсів України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Національний інститут стратегічних досліджень

ужити у взаємодії з Центром інформації та документації НАТО в Україні і контактним посольством НАТО в Україні – Посольством Литовської Республіки в Україні заходів щодо видання та розповсюдження інформаційно-аналітичної, наукової та навчальної літератури, сприяти створенню і розміщенню на українських теле- і радіоканалах передач та сюжетів з актуальних питань співробітництва України з НАТО;

Міністерство оборони України, Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Національний інститут стратегічних досліджень

продовжити проведення за участю Центру інформації та документації НАТО в Україні і контактного посольства НАТО в Україні – Посольства Литовської Республіки в Україні тематичних заходів у військових навчальних закладах з метою інформування про хід співробітництва України з НАТО;

Міністерство оборони України,
Міністерство закордонних справ України

провести у взаємодії з Центром інформації та документації НАТО в Україні і контактним посольством НАТО в Україні – Посольством Литовської Республіки в Україні у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського за участю Оборонного коледжу НАТО (м.Рим, Італійська Республіка) та Школи НАТО (м.Обераммергау, Федеративна Республіка Німеччина) Міжнародний тиждень НАТО в Україні;

Міністерство оборони України

забезпечити проведення у вищих військових навчальних закладах днів НАТО в Україні;

Міністерство оборони України

регулярно розміщувати на офіційних веб-порталах та у відомчих друкованих виданнях інформацію з актуальних питань співробітництва з НАТО;

центральні органи виконавчої влади, за
участю інших державних органів

сприяти організації прес-турів представників засобів масової інформації під час проведення в Україні багатонаціональних військових навчань за участю підрозділів збройних сил держав – членів НАТО;

Міністерство оборони України,
Міністерство інформаційної політики
України

вживати заходів з протидії інформаційним кампаніям третіх сторін, спрямованих на дискредитацію партнерства України з НАТО;

Служба безпеки України, Міністерство
оборони України

за участю фахівців НАТО розробити модель системи стратегічних комунікацій в Україні;

Апарат Ради національної безпеки і оборони
України, Міністерство інформаційної
політики України, інші центральні органи
виконавчої влади

забезпечити виконання положень Дорожньої карти Партнерства із стратегічних комунікацій між Радою національної безпеки і оборони України та Міжнародним секретаріатом НАТО.

Апарат Ради національної безпеки і оборони
України, центральні органи виконавчої
влади

1.6. Наука

Україна бере активну участь у виконанні Програми НАТО "Наука заради миру та безпеки" та продовжуватиме виконання науково-дослідних робіт, спрямованих на реалізацію державної політики з розвитку співробітництва з НАТО у сфері науки, технологій та захисту навколишнього природного середовища.

Ураховуючи успішну реалізацію науково-дослідних проектів за Програмою НАТО "Наука заради миру та безпеки" протягом останніх років та посилення інтересу українських вчених до участі у зазначеній Програмі, Україна має намір активізувати співпрацю з НАТО у 2016 році у частині наукового співробітництва.

Середньострокові цілі:

сприяння залученню українських вчених та науково-дослідних установ до співробітництва з НАТО у сфері науки та довкілля;

проведення регулярних засідань Спільної робочої групи Україна – НАТО зі співробітництва з питань науки та довкілля;

підвищення рівня професійної підготовки фахівців спеціальних підрозділів Служби безпеки України та Міністерства внутрішніх справ України з урахуванням досвіду та можливостей держав – членів НАТО.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

сприяти реалізації проектів, які виконуються науково-дослідними установами України за Програмою НАТО "Наука заради миру та безпеки";

сприяти започаткуванню нових проектів між Україною та НАТО в рамках Програми НАТО "Наука заради миру та безпеки" на засадах взаємного інтересу та з урахуванням інтересів України;

продовжити співробітництво з Центром інформації та документації НАТО в Україні з метою інформування громадськості про співробітництво України з НАТО з питань науки та довкілля;

сприяти залученню Науково-дослідного інституту Державної прикордонної служби України до реалізації проектів за Програмою НАТО "Наука заради миру та безпеки".

Основні заходи:

провести засідання Спільної робочої групи Україна – НАТО із співробітництва з питань науки та довкілля;

Міністерство освіти і науки України,
Міністерство екології та природних ресурсів
України

забезпечити участь української сторони у міжнародних конференціях, семінарах та виставках у рамках Програми НАТО "Наука заради миру та безпеки";

Міністерство освіти і науки України, Міністерство екології та природних ресурсів України, Міністерство внутрішніх справ України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів, Національний інститут стратегічних досліджень, за участю Національної академії наук України

започаткувати проект з розвитку мінімальних спроможностей України у галузі телемедицини в рамках Програми НАТО "Наука заради миру та безпеки";

Міністерство охорони здоров'я України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

провести дослідження з актуальних питань національної та міжнародної безпеки у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України;

Національний інститут стратегічних досліджень, центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

продовжити вивчення досвіду держав – членів НАТО у сфері забезпечення судово-експертної діяльності та стандартів проведення судово-експертних досліджень;

Служба безпеки України, Міністерство внутрішніх справ України

опрацювати разом з НАТО питання щодо можливості започаткування спільних науково-дослідних та науково-технологічних проектів у космічній галузі в інтересах безпеки та оборони, зокрема:

проекту щодо колективного спостереження та обміну даними у реальному часі в зоні Чорного моря з використанням космічних технологій;

проекту щодо посилення спроможності у сфері оборони та захисту від несподіваної агресії з метою забезпечення впливу на біологічні об'єкти та технічні системи.

Державне космічне агентство України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

1.6.1. Забезпечення екологічної безпеки

Пріоритетами забезпечення екологічної безпеки є:

збереження природних екосистем, підтримка їх цілісності та функцій життєзабезпечення;

створення ефективної системи моніторингу довкілля; ресурсозбереження, забезпечення збалансованого природокористування; зниження рівня забруднення навколишнього природного середовища, забезпечення контролю джерел забруднення атмосферного повітря, поверхневих і підземних вод, зниження рівня забруднення та забезпечення відтворення родючості ґрунтів; очищення територій від промислових і побутових відходів;

удосконалення системи переробки та утилізації відходів виробництва і споживання;

мінімізація негативних наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, недопущення неконтрольованого ввезення на територію України екологічно небезпечних технологій, речовин, матеріалів, трансгенних рослин і збудників хвороб.

Україна продовжуватиме практику ініціювання та реалізації природоохоронних проєктів відповідно до Закону України "Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року".

Середньострокові цілі:

забезпечення виконання військовими формуваннями України Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2020 року, затверджених Законом України від 21 грудня 2010 року № 2818-VI;

забезпечення взаємодії з НАТО у питанні впровадження в Україні передового досвіду держав – членів НАТО у сфері екологічної безпеки з метою відновлення деградованих земель, що перебувають у користуванні Міністерства оборони України, та щодо створення природоохоронних об'єктів на земельних ділянках, що перебували у користуванні Міністерства оборони України.

Пріоритетне завдання на поточний рік – продовжити роботу з розвитку сучасної системи прогнозування, спостереження, оповіщення та ліквідації наслідків шкідливої дії вод та створення інформаційно-вимірювальної системи контролю, формування та прогнозу повеней і паводків на річках.

Основні заходи:

продовжити роботу з реалізації проєкту Трастового фонду Комісії Україна – НАТО щодо перезахоронення радіоактивних відходів, що утворилися внаслідок виконання військових програм колишнього СРСР, та реабілітації території сховищ радіоактивних відходів, який було започатковано на виконання Імплементативної угоди між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки (ОНП) про перезахоронення радіоактивних відходів, що утворилися внаслідок виконання військових програм колишнього СРСР в Україні, ратифікованої Законом України від 17 червня 2015 року № 526-VIII, та за результатами державної експертизи ядерної та радіаційної безпеки зазначеного проєкту;

Державне агентство України з управління зоною відчуження, Міністерство оборони України, Міністерство екології та природних ресурсів України, Державна інспекція ядерного регулювання України

створити Єдину державну систему радіаційного моніторингу України та забезпечити участь України у міжнародному обміні даними щодо радіаційного стану навколишнього природного середовища через Європейську он-лайн платформу обміну радіологічними даними (EURDEP), що адмініструється Генеральним директором з питань енергетики Європейського Союзу.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Державна інспекція ядерного регулювання України, Міністерство екології та природних ресурсів України, Державне агентство України з управління зоною відчуження, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство аграрної політики та продовольства України

1.7. Підготовка фахівців з питань співробітництва України з НАТО

З метою посилення спроможностей сектору безпеки і оборони України, а також підтримання міжнародної безпеки і стабільності необхідно сформуванню систему знань, умінь і навичок державних службовців, задіяних у відповідній сфері.

У зв'язку з цим особливого значення набуває дальша реалізація Україною практичного співробітництва з НАТО, а також її участь у Програмі Україна – НАТО з професійного розвитку цивільного персоналу сектору безпеки і оборони.

Середньострокові цілі:

сприяння розвитку спроможності України у галузі професійного розвитку державних службовців сектору безпеки і оборони;

підвищення ефективності виконання Програми Україна – НАТО з професійного розвитку цивільного персоналу сектору безпеки і оборони;

залучення до роботи в органах державної влади високопрофесійних державних службовців, спроможних сприяти ефективному розвитку державного управління у сферах європейської інтеграції, безпеки і оборони.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

продовжити виконання Програми Україна – НАТО з професійного розвитку цивільного персоналу сектору безпеки і оборони України;

забезпечити підготовку та підвищення кваліфікації державних службовців і цивільного персоналу сектору безпеки і оборони з питань європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва.

Основні заходи:

забезпечити виконання плану заходів з реалізації Програми Україна – НАТО з професійного розвитку цивільного персоналу сектору безпеки і оборони;

Національне агентство України з питань державної служби, інші центральні органи виконавчої влади та державні органи

проводити на постійній основі засідання Керівного комітету з питань виконання Програми Україна – НАТО з професійної підготовки цивільного персоналу сектору безпеки і оборони.

Національне агентство України з питань державної служби

1.8. Забезпечення національного представництва в органах НАТО

Місія України при НАТО на постійній основі забезпечує взаємозв'язок України з Організацією Північноатлантичного договору. Збройні Сили України забезпечують проходження служби офіцерами на посадах штабних елементів партнерства військової командної структури НАТО.

Середньострокові цілі:

забезпечення підготовки фахівців для заміщення посад у складі Місії України при НАТО та штабних елементів партнерства військової командної структури Альянсу;

продовження практики стажування представників Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України в органах НАТО.

Основні заходи:

забезпечити підвищення рівня професійної підготовки фахівців, зокрема вивчення іноземних мов, для заміщення посад у складі Місії України при НАТО;

Міністерство оборони України

переглянути перелік посад штабних елементів партнерства військової командної структури Альянсу з урахуванням пріоритетів зовнішньої політики держави та необхідності впровадження оперативних стандартів НАТО у діяльність органів військового управління, створення та нарощування оперативних спроможностей сил спеціальних операцій, практичної участі у проектах нових трастових фондів НАТО;

Міністерство оборони України

провести планові ротації військовослужбовців на посадах штабних елементів партнерства військової командної структури Альянсу за результатами проведення прозорого альтернативного добору кандидатів.

Міністерство оборони України

РОЗДІЛ II. ОБОРОННІ ТА ВІЙСЬКОВІ ПИТАННЯ

2.1. Політика національної безпеки

Розпочато масштабні заходи з реформування системи забезпечення національної безпеки і оборони, а також перегляд основних напрямів державної політики з питань національної безпеки. Основна мета такої діяльності – відновлення обороноздатності держави, забезпечення законності, правопорядку і безпеки на території України, а також захист державних кордонів.

Крім загроз військового характеру, однією з найбільш значущих загроз національній безпеці є загроза в інформаційній сфері, яку здійснює Російська Федерація шляхом негативного інформаційно-психологічного впливу на суспільну свідомість громадян України та світову громадськість через проведення пропагандистських акцій та кампаній, спеціальних інформаційних операцій.

Нестача політичної волі, недооцінювання загроз у военній сфері, недостатня увага до питань розвитку воєнної організації держави та її хронічне недофінансування призвели до значного зниження оборонного потенціалу України. Саме тому в умовах порушення геополітичної рівноваги у світі Україна виявилась нездатною протистояти новим викликам та загрозам.

2.1.1. Стратегія національної безпеки України

Агресія Російської Федерації проти України та тимчасова окупація нею частини території України обумовили необхідність створення нової системи забезпечення національної безпеки України. Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287 затверджено Стратегію національної безпеки України, яка спрямована на реалізацію до 2020 року визначених нею пріоритетів державної політики національної безпеки, а також реформ, передбачених Угодою про асоціацію і Стратегією сталого розвитку "Україна – 2020".

Основними напрямками державної політики національної безпеки України є відновлення територіальної цілісності, створення ефективного сектору безпеки і оборони, підвищення обороноздатності держави, зокрема шляхом поглиблення оборонно-промислового та військово-технічного співробітництва з іншими державами, насамперед державами – членами НАТО, ЄС, і досягнення повної незалежності від Російської Федерації у питаннях виробництва озброєнь та військової техніки, а також реформування

Збройних Сил України. Стратегією також передбачено реформування та розвиток розвідувальних, контррозвідувальних і правоохоронних органів, реформування системи державного управління та боротьба з корупцією.

Ключовим завданням зовнішньої і внутрішньої політики України є інтеграція в політичні та економічні інституції Європейського Союзу, а пріоритетним напрямом безпекової політики – поглиблення співробітництва з НАТО з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства у зазначеній організації.

2.1.2. Управління національною безпекою і обороною України. Реагування на кризові ситуації

Україна заінтересована у створенні ефективного механізму реагування на кризові ситуації, а також в отриманні консультативно-дорадчої, матеріально-технічної та гуманітарної допомоги від НАТО та держав – членів Альянсу для реалізації такого механізму.

Середньострокові цілі:

удосконалення механізму міжвідомчої координації у сфері кризового менеджменту та стратегічного планування шляхом поєднання зусиль державних органів, діяльність яких спрямована на реагування на сучасні виклики і загрози національній безпеці України;

проведення аналізу досвіду держав – членів НАТО з питань управління сектором безпеки, координації та підпорядкування його суб'єктів в умовах кризових ситуацій, а також ефективного розподілу між ними завдань і повноважень з метою впровадження такого досвіду в рамках виконання плану з проведення комплексного огляду сектору безпеки і оборони України;

проведення аналізу досвіду держав – членів НАТО з питань управління сектором прикордонної безпеки, координації та підпорядкування його суб'єктів в умовах кризових ситуацій, а також ефективного розподілу між ними завдань і повноважень з метою впровадження такого досвіду в системі інтегрованого управління безпекою державного кордону України.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

налагодити ефективну взаємодію суб'єктів забезпечення національної безпеки з громадськими об'єднаннями;

забезпечити участь України у консультаціях з відповідними органами Альянсу та державами – членами НАТО з питань урегулювання кризових ситуацій;

забезпечити належну міжвідомчу координацію з питань визначення пріоритетних потреб Збройних Сил України, інших військових формувань у матеріально-технічній допомозі від НАТО та держав – членів Альянсу, а також щодо її оперативного отримання та обліку;

забезпечити участь України у консультаціях з відповідними органами НАТО та державами – членами НАТО з питань управління сектором прикордонної безпеки, координації та підпорядкування його суб'єктів в умовах кризових ситуацій.

Основні заходи:

провести комплекс заходів з удосконалення облаштування українсько-російського державного кордону, посилення захисних спроможностей підрозділів Державної прикордонної служби України;

Адміністрація Державної прикордонної служби України, Апарат Ради національної безпеки і оборони України

провести консультації з НАТО та державами – членами НАТО з питань урегулювання кризових ситуацій та розбудови ефективної системи реагування на кризові ситуації;

Міністерство закордонних справ України, Міністерство оборони України, Служба безпеки України, Міністерство внутрішніх справ України, Головне управління Національної гвардії України, Адміністрація Державної прикордонної служби України, Апарат Ради національної безпеки і оборони України, Національний інститут стратегічних досліджень

провести консультації з НАТО та державами – членами НАТО з питань управління сектором прикордонної безпеки, координації та підпорядкування його суб'єктів в умовах кризових ситуацій, розбудови ефективної системи реагування на кризові ситуації поблизу державного кордону;

Адміністрація Державної прикордонної служби України, Міністерство оборони України, Міністерство внутрішніх справ України, Головне управління Національної гвардії України, Служба безпеки України, Апарат Ради національної безпеки і оборони України, Національний інститут стратегічних досліджень

розширити за підтримки НАТО можливості Головного ситуаційного центру України як основної складової системи реагування на кризові ситуації щодо загрози національній безпеці.

Апарат Ради національної безпеки і оборони України, Міністерство оборони України, Міністерство внутрішніх справ України, Головне управління Національної гвардії України, Служба безпеки України, Служба зовнішньої

розвідки України, Адміністрація Державної прикордонної служби України, Національний інститут стратегічних досліджень

2.1.3. Реформування сектору безпеки і оборони

Створення ефективного сектору безпеки і оборони відповідно до стандартів НАТО визначено у Стратегії національної безпеки України як основний напрям забезпечення адекватного і гнучкого реагування на загрози.

В Україні у 2015 році завершено проведення комплексного огляду сектору безпеки і оборони. За результатами огляду розроблені та оновлені концептуальні документи у сфері національної безпеки і оборони.

Визначено стратегію реформування складових сектору безпеки і оборони України шляхом системних змін у їх діяльності, спрямованих на створення нових (поліпшення наявних) можливостей для нейтралізації наявних і ймовірних загроз у сфері національної безпеки і оборони держави.

Основною метою розвитку складових сектору безпеки і оборони на перспективу є розвиток їх можливостей (спроможності) спільно виконувати завдання щодо забезпечення національної безпеки і оборони, захисту суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності України, підвищення їх готовності до відбиття збройної агресії проти України.

Ключовим механізмом дальшого співробітництва з Альянсом у сфері реформування сектору безпеки і оборони є Спільна робоча група Україна – НАТО з питань воєнної реформи високого рівня.

Середньострокова ціль – забезпечення виконання програм реформування та розвитку складових сектору безпеки і оборони України.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

забезпечити імплементацію положень концептуальних документів у сфері національної безпеки і оборони;

удосконалити діяльність суб'єктів, що є складовими сектору безпеки і оборони України, відповідно до положень документів оборонного планування;

забезпечити ефективне використання консультативно-дорадчої допомоги, що надається іноземними радниками держав – членів НАТО, прикомандированими до Офісу зв'язку НАТО в Україні.

Основні заходи:

забезпечити участь української сторони у засіданні Комісії Україна – НАТО на рівні міністрів оборони з метою обговорення питання підвищення обороноздатності України та розвитку спроможностей Збройних Сил України;

Міністерство оборони України,
Міністерство закордонних справ України,

інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

провести засідання Спільної робочої групи Україна – НАТО з питань воєнної реформи високого рівня з метою обговорення питань здійснення практичних заходів за результатами проведення комплексного огляду сектору безпеки і оборони України;

Апарат Ради національної безпеки і оборони України, Міністерство оборони України, Адміністрація Державної прикордонної служби України, Міністерство внутрішніх справ України, Служба безпеки України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Міністерство закордонних справ України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів, Національний інститут стратегічних досліджень

продовжити залучення консультативно-дорадчої допомоги НАТО для розроблення проектів концептуальних документів у галузі реформування Збройних Сил України, інших складових сектору безпеки і оборони;

Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів, Апарат Ради національної безпеки і оборони України

створити належні умови для ефективної взаємодії центральних органів виконавчої влади України з радниками від держав – членів НАТО, прикомандированими до Офісу зв'язку НАТО в Україні для надання дорадчої допомоги Україні у реформуванні національного сектору безпеки і оборони, зокрема доступу радників до службових приміщень та службової інформації;

центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів, Апарат Ради національної безпеки і оборони

проводити на постійній основі засідання Спільного координаційного комітету щодо діяльності іноземних радників при Міністерстві оборони України та Генеральному штабі Збройних Сил України;

Міністерство оборони України

забезпечити проведення засідань Багатонаціонального об'єднаного координаційного комітету з питань військового співробітництва та оборонного реформування;

Міністерство оборони України

проводити на постійній основі зустрічі керівництва Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України з іноземними радниками держав – членів НАТО, прикомандированими до Офісу зв'язку НАТО в Україні.

Міністерство оборони України

2.1.4. Здійснення демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони України

Здійснення демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони є важливою умовою інтеграції України до європейських та євроатлантичних інституцій. Органи сектору безпеки і оборони України повинні бути підзвітні як державній владі, так і суспільству.

Удосконалення правового регулювання здійснення демократичного цивільного контролю над Збройними Силами України, іншими військовими формуваннями, а також правоохоронними органами є важливим елементом реформування сектору безпеки і оборони України.

Середньострокові цілі:

забезпечення здійснення ефективного демократичного цивільного контролю над Збройними Силами України, іншими військовими формуваннями, а також правоохоронними органами;

забезпечення ефективного функціонування громадських рад при державних органах, які відповідно до законодавства здійснюють керівництво військовими формуваннями, з метою вдосконалення механізму демократичного цивільного контролю над Збройними Силами України, іншими військовими формуваннями, а також правоохоронними органами.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

провести експертні консультації та семінари з питань посилення демократичного цивільного контролю;

забезпечити щорічне видання "Білих книг" суб'єктами, що входять до складу сектору безпеки і оборони України;

удосконалити механізм інформування громадськості про державну політику у сфері національної безпеки і оборони України;

забезпечити на постійній основі інформування громадськості про результати діяльності складових сектору безпеки і оборони України.

Основні заходи:

забезпечити постійне оновлення на офіційному веб-сайті Міністерства оборони України інформації про формування і реалізацію державної політики з питань національної безпеки і оборони;

Міністерство оборони України

здійснити публікацію та презентацію щорічного видання "Біла книга. Збройні Сили України";

Міністерство оборони України

забезпечити участь у щорічному обміні інформацією між державами – учасницями ОБСЄ у формі документа "Запитальник до Кодексу поведінки з військово-політичних аспектів безпеки";

Міністерство закордонних справ України,
Міністерство оборони України,
Міністерство внутрішніх справ України,
Служба безпеки України, Державна служба
України з надзвичайних ситуацій

2.1.5. Реформування військових формувань та інших складових сектору безпеки і оборони України

В Україні триває процес реформування військових формувань та інших складових сектору безпеки і оборони з метою приведення їх у відповідність із стандартами держав – членів НАТО та ЄС.

2.1.5.1. Реформування Служби безпеки України

Основною метою реформування Служби безпеки України є утворення ефективної, динамічної та гнучкої в управлінні спеціальної служби, укомплектованої високопрофесійними фахівцями, забезпеченої сучасними матеріальними і технічними засобами; приведення завдань, функцій і напрямів її діяльності у відповідність із сучасними потребами забезпечення державної безпеки, захисту людини і громадянина, суспільства та держави від зовнішніх і внутрішніх загроз.

Середньострокові цілі:

забезпечення вдосконалення законодавства з питань діяльності Служби безпеки України відповідно до загальноприйнятих демократичних стандартів;

продовження розбудови інфраструктури Міжнародного центру спеціальної підготовки Центру спеціальних операцій боротьби з тероризмом, захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів Служби безпеки України з метою використання його можливостей для проведення навчальних заходів антитерористичних підрозділів іноземних держав та міжнародних організацій;

забезпечення належного рівня оснащення підрозділів Служби безпеки України та Міністерства внутрішніх справ України сучасними зразками спеціальних технічних засобів та спецтехнікою для виконання службових завдань відповідно до національного законодавства;

вивчення методів і засобів організації інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності спеціальних служб держав – членів

НАТО з метою запровадження сучасних методик у роботі Служби безпеки України.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

продовжити вивчення стандартів держав – членів НАТО і ЄС щодо основних параметрів бюджетної та ресурсної політики у сфері забезпечення державної безпеки, досвіду з питань гарантування соціально-правового захисту працівників спеціальних служб;

продовжити імплементацію визначених Службою безпеки України Цілей партнерства в рамках Процесу планування та оцінки сил;

забезпечити підвищення рівня боєздатності підрозділів Центру спеціальних операцій боротьби з тероризмом, захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів Служби безпеки України та досягнення ними взаємосумісності з відповідними підрозділами держав – членів НАТО;

вивчити досвід спеціальних служб держав – членів НАТО щодо використання інформаційних ресурсів державних органів у забезпеченні службової діяльності з метою його впровадження в роботі Служби безпеки України.

Основні заходи:

продовжити застосування досвіду держав – членів НАТО з проблем люстрації кадрів спеціальних служб та оцінки корупційних ризиків під час відбору, просування та призначення на посади військового і цивільного персоналу;

продовжити планову імплементацію Цілей партнерства, що визначені Службою безпеки України на поточний етап Процесу планування та оцінки сил;

продовжити розбудову Міжнародного центру спеціальної підготовки Центру спеціальних операцій боротьби з тероризмом, захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів Служби безпеки України з урахуванням рекомендацій експертів НАТО;

забезпечити взаємодію з радниками держав – членів НАТО з метою розроблення пропозицій щодо налагодження співробітництва з протидії новітнім викликам та загрозам безпеці, а також визначення оптимальних шляхів та напрямів реформування національного сектору безпеки;

впровадити практику здобуття освіти, підвищення кваліфікації та стажування фахівців з питань матеріально-технічного забезпечення медичної служби у відповідних закладах, органах, установах держав – членів НАТО.

Служба безпеки України

2.1.5.2. Розвиток Державної прикордонної служби України та реконструкція державного кордону

Україна здійснюватиме дальшу розбудову державного кордону та його інфраструктури згідно з європейськими критеріями та Стратегією національної безпеки України.

Розвиток Державної прикордонної служби України повинен забезпечити ефективну реалізацію політики безпеки у сфері захисту та охорони державного кордону України, а також охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні.

Метою розвитку Державної прикордонної служби України є мінімізація загроз прикордонній безпеці, забезпечення реалізації стратегічного курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу, посилення ролі Державної прикордонної служби України у протидії транскордонній і транснаціональній злочинності.

Середньострокові цілі:

реалізація Стратегії розвитку Державної прикордонної служби, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1189-р;

виконання державної цільової правоохоронної програми облаштування та реконструкції державного кордону на період до 2020 року, концепція якої схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 1179-р;

реалізація Концепції інтегрованого управління кордонами, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 1149-р;

розбудова сучасної інтегрованої системи висвітлення надводної обстановки;

забезпечення з питань ефективного контролю державного кордону України використання можливостей співпраці з Багатонаціональним об'єднаним координаційним комітетом з питань військового співробітництва та оборонного реформування.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

продовжити формування сучасної системи логістики Державної прикордонної служби України відповідно до стандартів НАТО;

розпочати формування у Державній прикордонній службі України нових підрозділів швидкого реагування, оснащення їх сучасними зразками озброєння, бойової та іншої військової техніки;

забезпечити участь представників Державної прикордонної служби України у заходах та проектах в рамках трастових фондів НАТО на підтримку України;

започаткувати у рамках Трестового фонду НАТО щодо удосконалення системи командування, управління, зв'язку та обміну інформацією проект з розвитку системи висвітлення надводної обстановки.

Основні заходи:

забезпечити виконання Плану заходів з організації спільної оперативної охорони державного кордону з державами – членами Європейського Союзу – Республікою Польща, Словацькою Республікою, Румунією та Угорщиною, а також з Республікою Молдова, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 липня 2015 року № 695-р;

Адміністрація Державної прикордонної служби України, Міністерство закордонних справ України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

опрацювати з НАТО та державами – членами Альянсу питання щодо залучення допомоги для формування у Державній прикордонній службі України нових підрозділів швидкого реагування, зокрема щодо підготовки персоналу та забезпечення спеціальною екіпіровкою;

Адміністрація Державної прикордонної служби України

започаткувати у рамках Трестового фонду НАТО щодо удосконалення системи командування, управління, зв'язку та обміну інформацією проект розвитку системи висвітлення надводної обстановки;

Адміністрація Державної прикордонної служби України, Міністерство оборони України

забезпечити участь представників Державної прикордонної служби України на курсах, стажуваннях, семінарах з питань логістичного забезпечення у підрозділах та навчальних закладах аналогічних органів держав – членів та держав – партнерів НАТО і ЄС, інших держав;

Адміністрація Державної прикордонної служби України

забезпечити представництво фахівців з логістики Державної прикордонної служби України у заходах консультативно-дорадчої допомоги з питань реформування системи матеріально-технічного забезпечення Збройних Сил України та структури тилового забезпечення Збройних Сил України на всіх рівнях;

Адміністрація Державної прикордонної служби України, Міністерство оборони України

опрацювати з НАТО питання щодо можливості підвищення кваліфікації персоналу Морської охорони Державної прикордонної служби України, зокрема стажування на кораблях морської (берегової) охорони та навчання у відповідних навчальних закладах держав – членів НАТО;

Адміністрація Державної прикордонної служби України

провести навчання представників Державної прикордонної служби України на курсах з питань стандартизації та кодифікації за підтримки НАТО та держав – членів Альянсу;

Адміністрація Державної прикордонної служби України

забезпечити участь військовослужбовців Державної прикордонної служби України в заходах Програми поглибленого вивчення питань міжнародної безпеки в Європейському центрі досліджень проблем безпеки імені Джорджа Маршалла (м.Гарміш-Партенкірхен, Федеративна Республіка Німеччина);

Адміністрація Державної прикордонної служби України

забезпечити участь представників Державної прикордонної служби України у заходах Офісу стандартизації НАТО (NSO);

Адміністрація Державної прикордонної служби України

забезпечити участь представників Державної прикордонної служби України у засіданнях Багатонаціонального об'єднаного координаційного комітету з питань військового співробітництва та оборонного реформування.

Адміністрація Державної прикордонної служби України

2.1.5.3. Єдина система цивільного захисту

Державною службою України з надзвичайних ситуацій проводиться робота з реалізації державної політики у сфері цивільного захисту, насамперед з продовження робіт із гуманітарного розмінування та очищення територій східних областей України від вибухонебезпечних предметів та вибухових речовин, у тому числі саморобних вибухових пристроїв, установлених російськими терористичними угрупованнями в районах ведення бойових дій, забезпечення керівництва діяльністю єдиної системи цивільного захисту населення і територій, рятувальної справи, техногенної і пожежної безпеки, посилення національної безпеки у сфері оцінки ризиків надзвичайних ситуацій, поглиблення міжнародного співробітництва щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків.

2.1.5.3.1. Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та забезпечення ліквідації їх наслідків

Державна служба України з надзвичайних ситуацій здійснює своєчасне та ефективно реагування на всі надзвичайні ситуації. Основними завданнями під час реагування є порятунок людей, надання допомоги потерпілим, попередження зростання масштабів надзвичайної ситуації, мінімізація матеріальних збитків.

Крім того, Державна служба України з надзвичайних ситуацій залучається до участі у заходах з мінімізації та забезпечення ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у районі проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях, де виконуються завдання з відновлення життєдіяльності звільнених населених пунктів на Сході України та прилеглих до них територій, виконання завдань з гуманітарного розмінування звільнених територій Донецької та Луганської областей тощо.

Середньострокові цілі:

розвиток єдиної державної системи цивільного захисту та підвищення ефективності реагування на можливі надзвичайні ситуації;

зменшення ризику виникнення надзвичайних ситуацій.

Пріоритетні завдання:

вжити превентивних заходів до запобігання виникненню надзвичайних ситуацій;

вжити заходів до захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

удосконалити систему управління процесами цивільного захисту, включаючи розвиток ефективних та уніфікованих сил цивільного захисту.

Основні заходи:

забезпечити реалізацію проекту з посилення спроможностей України у сфері гуманітарного розмінування;

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

продовжити виконання робіт із знешкодження та знищення виявлених вибухонебезпечних предметів на території України, що залишилися внаслідок бойових дій та військової діяльності;

Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Міністерство оборони України

забезпечити реалізацію проекту повного відновлення піротехнічних підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Міністерства внутрішніх справ України в Донецькій та Луганській областях України;

Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Міністерство внутрішніх справ України

забезпечити участь національних експертів у міжнародних навчальних семінарах, конференціях, тренінгах тощо з питань попередження наслідків та планування дій на випадок надзвичайних ситуацій, які організовуються ЄС, НАТО та іншими міжнародними організаціями.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій, інші центральні органи виконавчої влади та державні органи

2.1.5.3.2. Оцінка ризиків виникнення надзвичайних ситуацій.

За період з 1998 року по 2014 рік в Україні виникло понад 6,1 тис. надзвичайних ситуацій, в результаті яких загинуло більше 7,3 тис. осіб та понад 29 тис. осіб постраждало, а матеріальні збитки становили більш як 14,3 млрд. гривень без урахування збитків, завданих інфраструктурі Донецької та Луганської областей внаслідок агресії Російської Федерації. Внаслідок виникнення таких обставин необхідно створити ефективну систему моніторингу та оцінки ризиків надзвичайних ситуацій як запоруку функціонування єдиної системи цивільного захисту України.

Середньострокова ціль – розвиток системи моніторингу стану техногенної та природної безпеки України як складової частини національної безпеки.

Пріоритетне завдання – удосконалити механізм моніторингу ситуації у сфері техногенної та природної безпеки України.

Основний захід – продовжити проведення аналізу стану техногенної та природної безпеки України.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

2.1.5.3.3. Вивчення іноземних мов у Державній службі України з надзвичайних ситуацій

З метою підвищення рівня взаємосумісності, готовності та спроможності підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій до дій, пов'язаних з участю у міжнародних пошуково-рятувальних та гуманітарних операціях разом з підрозділами держав – членів та держав – партнерів НАТО і Європейського Союзу, набуття практичного досвіду та підвищення загального рівня фахової підготовки триває робота з удосконалення рівня володіння іноземними мовами працівниками Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Середньострокова ціль – підвищення рівня володіння іноземними мовами працівниками, які беруть участь у здійсненні заходів щодо

міжнародного співробітництва відповідно до компетенції Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Пріоритетне завдання – забезпечити вивчення англійської мови працівниками Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Основні заходи:

забезпечити навчання на курсах англійської мови на базі Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського за Програмою НАТО з питань професійної підготовки цивільного персоналу сектору безпеки і оборони України;

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

забезпечити вивчення англійської мови (за Програмою NATO American Language Course "STANAG-6001") на базі мовної лабораторії Інституту державного управління у сфері цивільного захисту для працівників, які беруть участь у заходах з питань міжнародного співробітництва.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

2.1.5.3.4. Міжнародне співробітництво України у сфері запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та забезпечення ліквідації їх наслідків.

Забезпечення виконання міжнародних зобов'язань і завдань України у сфері запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та забезпечення ліквідації їх наслідків здійснюється за такими пріоритетними напрямками, як європейська інтеграція, співробітництво з міжнародними організаціями, у тому числі євроатлантичне співробітництво, прикордонне співробітництво, співробітництво з державами, які є стратегічними партнерами України.

Середньострокові цілі:

забезпечення виконання міжнародних договорів України у сфері запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і забезпечення ліквідації їх наслідків, а також планів спільних дій, розроблених відповідно до зазначених міжнародних договорів;

участь у міжнародних заходах у сфері цивільного захисту, що проводяться ЄС, НАТО та іншими міжнародними організаціями;

організація і здійснення моніторингу небезпечних техногенних та природних процесів;

удосконалення системи прогнозування ймовірного виникнення надзвичайних ситуацій та оцінки їх наслідків, зокрема у прикордонних регіонах України;

удосконалення співробітництва із суміжними державами щодо обміну інформацією про виникнення надзвичайних ситуацій та взаємодії з питань запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Пріоритетні завдання:

забезпечити участь представників Державної служби України з надзвичайних ситуацій у міжнародних навчаннях, семінарах, тренінгах та інших навчально-практичних заходах у рамках співробітництва з НАТО, ЄС та іншими міжнародними організаціями;

провести засідання спільних комісій, утворених відповідно до двосторонніх міждержавних договорів України у сфері запобігання надзвичайним ситуаціям і забезпечення ліквідації їх наслідків;

проведення засідання Спільної робочої групи Україна – НАТО у сфері планування дій на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру та готовності до катастроф;

надання в установленому порядку допомоги іноземним державам у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Основні заходи:

забезпечити участь сил і засобів Державної служби України з надзвичайних ситуацій у міжнародних польових навчаннях з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, що проводяться НАТО та ЄС, а також у навчаннях інших міжнародних організацій;

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

забезпечити участь представників Державної служби України з надзвичайних ситуацій у міжнародних заходах у рамках виконання другої фази Програми Європейського Союзу із запобігання, готовності та реагування на катастрофи природного та техногенного характеру для держав Східного партнерства;

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

забезпечити участь представників Державної служби України з надзвичайних ситуацій у міжнародних заходах систем ООН "ІНСАРАГ" та "ЮНДАК", а також у міжнародних пошуково-рятувальних місіях, які проводяться під егідою ООН та інших міжнародних організацій;

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

ужити заходів щодо підписання нової адміністративної домовленості між Державною службою України з надзвичайних ситуацій та Генеральним Директоратом Європейської Комісії з питань гуманітарної допомоги та цивільного захисту.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

2.1.5.4. Створення, становлення та розвиток Національної гвардії України

З огляду на напружену суспільно-політичну ситуацію в державі, зростаючий рівень зовнішніх та внутрішніх загроз, значну активізацію терористичної діяльності основною метою розвитку Національної гвардії України як військового формування з правоохоронними функціями є створення мобільного, самодостатнього, оптимального за чисельністю формування з високим рівнем взаємосумісності з аналогічними формуваннями держав – членів НАТО і ЄС, а також підвищення її здатності до участі у взаємодії зі Збройними Силами України у відсічі збройної агресії проти України та ліквідації збройного конфлікту шляхом ведення воєнних (бойових) дій.

Середньострокові цілі:

удосконалення методів та принципів застосування підрозділів Національної гвардії України для виконання завдань із забезпечення внутрішньої безпеки держави;

удосконалення із залученням міжнародної експертної допомоги системи охорони і оборони підрозділами Національної гвардії України важливих об'єктів відповідно до міжнародних стандартів;

удосконалення нормативно-правової бази з питань діяльності Національної гвардії України відповідно до євроатлантичних стандартів;

підвищення оперативних і професійних (бойових) можливостей Національної гвардії України шляхом оснащення її новітніми та модернізованими зразками техніки та озброєння;

удосконалення форм і методів роботи органів військового управління з керівництва та управління підпорядкованими підрозділами, оснащення їх сучасними автоматизованими системами управління і цифрового зв'язку;

удосконалення системи індивідуальної підготовки особового складу та підрозділів для забезпечення їх здатності виконувати завдання, покладені на Національну гвардію України.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

підтримувати на належному рівні боєздатність, мобілізаційну та бойову готовність підрозділів Національної гвардії України;

організувати всебічне ресурсне та логістичне забезпечення функціонування Національної гвардії України;

організувати проведення реабілітації та лікування поранених військовослужбовців у державах – членах НАТО;

продовжити міжнародне співробітництво з аналогічними органами держав – членів та держав – партнерів НАТО та ЄС, а також поглиблювати співробітництво з Офісом зв'язку НАТО в Україні;

продовжити підготовку до реалізації нового проекту ЄС в рамках програми "Twinning" "Сприяння вдосконаленню діяльності підрозділів спеціального призначення та спеціалізованих підрозділів Національної гвардії України у сфері забезпечення громадської безпеки та боротьби із злочинністю";

проводити підготовку військовослужбовців Національної гвардії України для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки;

забезпечити навчання представників Національної гвардії України на курсах з вивчення іноземних мов;

забезпечити участь представників Національної гвардії України у міжнародних курсах (стажуваннях, семінарах тощо) з метою підвищення кваліфікації відповідно до стандартів НАТО та ЄС;

інформувати на постійній основі громадськість про діяльність та реформування Національної гвардії України з метою зміцнення довіри з боку суспільства.

Основні заходи:

провести роботу з організації лікування та реабілітації військовослужбовців Національної гвардії України, які були поранені в ході антитерористичної операції в Донецькій і Луганській областях, в державах – членах НАТО та ЄС за рахунок держав-донорів;

Головне управління Національної гвардії України

забезпечити участь у заходах у рамках трастових фондів НАТО на підтримку України;

Головне управління Національної гвардії України

забезпечити підготовку до започаткування у Національній гвардії України нового проекту технічної допомоги ЄС у рамках програми "Twinning";

Головне управління Національної гвардії України

забезпечити участь представників Національної гвардії України в роботі українсько-американського Об'єднаного координаційного комітету з питань військового співробітництва та оборонного реформування;

Головне управління Національної гвардії України

забезпечити участь військовослужбовців Національної гвардії України в міжнародних багатонаціональних військових навчаннях з метою обміну досвідом, підвищення кваліфікації та рівня взаємосумісності між

підрозділами Збройних Сил України та держав – членів і держав – партнерів НАТО;

Головне управління Національної гвардії
України

забезпечити участь військовослужбовців Національної гвардії України в заходах Програми НАТО з питань професійної підготовки цивільного персоналу сектору безпеки і оборони;

Головне управління Національної гвардії
України

забезпечити навчання військовослужбовців Національної гвардії України і представників Міністерства внутрішніх справ України в Центрі вдосконалення кваліфікації поліцейських підрозділів з підтримання стабільності (м.Віченца, Італійська Республіка) з метою їх підготовки для подальшої участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки;

Головне управління Національної гвардії
України

забезпечити участь військовослужбовців Національної гвардії України в заходах Програми поглибленого вивчення питань міжнародної безпеки в Європейському центрі досліджень проблем безпеки імені Джорджа Маршалла (м.Гарміш-Партенкірхен, Федеративна Республіка Німеччина);

Головне управління Національної гвардії
України

підвищувати рівень володіння англійською мовою військовослужбовців Національної гвардії України шляхом організації додаткових курсів в Україні та підготовки на курсах з англійської мови за кордоном;

Головне управління Національної гвардії
України

забезпечити навчання представників Національної гвардії України на курсах, їх участь у семінарах, що проводяться навчальними закладами, та стажуваннях у підрозділах аналогічних органів держав – членів та держав – партнерів НАТО і ЄС, інших держав;

Головне управління Національної гвардії
України

забезпечити участь представників Національної гвардії України у семінарах та конференціях з питань обміну досвідом та підвищення кваліфікації у сфері фізичного захисту ядерних об'єктів;

Головне управління Національної гвардії
України

забезпечити щорічне видання "Біла книга. Національна гвардія України" з метою інформування громадськості про діяльність Національної гвардії України та збільшення довіри з боку населення.

Головне управління Національної гвардії України

забезпечити виконання визначених Цілей партнерства в рамках Процесу планування та оцінки сил, спрямованих на нарощування боєздатності підрозділів Національної гвардії України.

Головне управління Національної гвардії України

2.2. Реформування сил оборони

Ключовою метою реформування сил оборони є забезпечення високого рівня бойової та мобілізаційної готовності, оснащення модернізованим і новим озброєнням та військовою технікою, забезпечення необхідними ресурсами для виконання покладених на них завдань.

2.2.1. Національна система оборонного планування

Оборонне планування здійснюється за програмно-цільовим методом і поділяється на довгострокове, середньострокове та короткострокове.

У рамках оборонного планування визначаються стратегічні цілі, пріоритети і напрями розвитку сил оборони, озброєння та військової техніки, інфраструктури, підготовки військ (сил), а також потреби в ресурсах, комплекс заходів організаційного, технічного, соціального та економічного характеру, що забезпечують готовність сил оборони до виконання покладених на них завдань, з урахуванням визначених Кабінетом Міністрів України прогнозних показників видатків Державного бюджету України на потреби оборони, дієві заходи з виконання програм розвитку сил оборони на довгостроковий та середньостроковий періоди, очікувані результати. Під час короткострокового оборонного планування здійснюється збалансування планових завдань з фінансово-економічними можливостями держави.

Особливо важливе значення надається контролю за використанням ресурсів, виділених на потреби оборони.

Службою внутрішнього аудиту Збройних Сил України вживаються системні заходи, спрямовані на забезпечення цільового, законного, ефективного, економічного, результативного та прозорого управління державними фінансовими, матеріальними та іншими ресурсами. Одним із основних завдань Служби внутрішнього аудиту Збройних Сил України є запровадження в Міністерстві оборони України системи внутрішнього контролю та управління ризиками відповідно до європейських стандартів.

Середньострокові цілі:

запровадження сучасної системи ефективного і комплексного оборонного менеджменту та програмного управління ресурсами;

гармонізація оборонного планування з бюджетним плануванням у державі;

удосконалення системи внутрішнього аудиту в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

продовжити роботу з удосконалення системи оборонного планування, її інтеграції до державної системи стратегічного прогнозування та планування;

продовжити підготовку внутрішніх аудиторів Міністерства оборони України та Збройних Сил України за міжнародними та національними стандартами внутрішнього аудиту.

Основні заходи:

забезпечити імплементацію концептуальних документів стратегічного та оборонного планування, зокрема Воєнної доктрини України, затвердженої Указом Президента України від 24 вересня 2015 року № 555, та Стратегічного оборонного бюлетеня України;

Міністерство оборони України

провести навчання фахівців Міністерства оборони України, Збройних Сил України та інших військових формувань з питань управління оборонними ресурсами та оборонного планування;

Міністерство оборони України,
Адміністрація Державної прикордонної служби України

опрацювати питання щодо стажування представників Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України у Департаменті оборонної політики та планування Міжнародного секретаріату НАТО;

Міністерство оборони України,
Міністерство закордонних справ України

провести навчання 30-ти фахівців Міністерства оборони України, Збройних Сил України та інших військових формувань з питань проведення внутрішнього аудиту за міжнародними та національними стандартами;

Міністерство оборони України,
Адміністрація Державної прикордонної служби України

провести в Україні міжнародний семінар з питань внутрішнього аудиту у сфері оборони;

Міністерство оборони України

провести за участю фахівців та із залученням фінансової допомоги держав – членів НАТО ознайомчі курси для керівництва Збройних Сил

України та керівників органів військового управління з питань організації та проведення внутрішнього аудиту.

Міністерство оборони України,
Адміністрація Державної прикордонної
служби України

2.2.2. Зв'язки з Урядом, парламентом, засобами масової інформації та громадськістю

Активізація процесу реформування Збройних Сил України потребує від інформаційних підрозділів Міністерства оборони України та Збройних Сил України посилення роботи з інформування Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України та суспільства про воєнну політику та діяльність Збройних Сил України.

При Міністерстві оборони України на постійній основі діє Громадська рада з метою забезпечення транспарентності діяльності Міністерства, налагодження системного діалогу з громадськістю, залучення громадян до участі в управлінні державними справами, надання їм доступу до інформації про діяльність Збройних Сил України.

На постійній основі проводяться брифінги та прес-конференції керівного складу Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України з актуальних питань життєдіяльності Збройних Сил України.

Середньострокові цілі:

забезпечення позитивного іміджу Міністерства оборони України та Збройних Сил України у суспільстві в умовах протистояння терористичній загрозі на Сході держави, популяризації військової служби, зокрема служби у військовому резерві;

завершення роботи зі створення системи підготовки та підвищення кваліфікації фахівців з питань інформування громадськості та зв'язків із засобами масової інформації на базі Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського та Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Пріоритетне завдання на поточний рік – продовжити оптимізацію системи структурних підрозділів, які виконують функції підтримання зв'язків із засобами масової інформації у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України, з метою забезпечення ефективного виконання покладених на них функцій.

Основні заходи:

завершити оптимізацію системи структурних підрозділів Міністерства оборони України, які виконують функції підтримання зв'язків із засобами масової інформації;

Міністерство оборони України

проводити регулярні брифінги і прес-конференції за участю керівного складу Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України.

Міністерство оборони України

2.2.3. Плани реформування і розвитку Збройних Сил України

Оптимізація та реорганізація Збройних Сил України з дальшим їх реформуванням здійснюється з метою створення ефективних, мобільних, оснащених сучасним озброєнням, військовою і спеціальною технікою Збройних Сил України, спроможних забезпечувати оборону держави.

Основними напрямками реформування Збройних Сил України є: оптимізація структури та чисельності; відновлення технічної готовності озброєння, модернізація та оновлення їх складу; вдосконалення системи підготовки військ (сил); реорганізація системи оперативного (бойового) та матеріально-технічного забезпечення; послідовне нарощування здатності військ (сил) до виконання завдань за призначенням; побудова системи стратегічних комунікацій, забезпечення інформаційної та кібербезпеки військ; поступове наближення за показниками підготовки, технічного оснащення та всебічного забезпечення до стандартів НАТО.

Середньострокові цілі:

формування перспективного складу Збройних Сил України, удосконалення структури та оптимізація їх чисельності;

здійснення основних організаційних заходів щодо формування органів військового управління стратегічної та оперативної ланок відповідно до перспективної структури Збройних Сил України та набуття ними визначених спроможностей;

формування та забезпечення розвитку Об'єднаного оперативного штабу як органу управління міжвидовими та міжвідомчими угрупованнями військ (сил);

створення та забезпечення розвитку Сил спеціальних операцій Збройних Сил України відповідно до доктрин і стандартів НАТО;

забезпечення розвитку спроможностей військових частин і підрозділів інформаційних (кібер) операцій;

модернізація авіації та системи протиповітряної оборони Повітряних Сил Збройних Сил України, забезпечення їх спроможності адекватно реагувати на воєнні загрози;

формування стійких до загроз військово-морських спроможностей України, забезпечення оборони морського узбережжя держави, розвиток необхідної інфраструктури базування Військово-Морських Сил Збройних Сил України;

зміцнення бойового потенціалу ракетних військ та артилерії Сухопутних військ Збройних Сил України, прийняття на озброєння сучасних ракетних комплексів національного виробництва, спроможних забезпечувати стримування агресора;

створення національної системи протимінної діяльності та протидії саморобним вибуховим пристроям;

забезпечення поступового збільшення кількості модернізованих і нових зразків озброєння та військової техніки з урахуванням ресурсних можливостей держави;

удосконалення системи управління та всебічного забезпечення Збройних Сил України;

збереження та посилення кадрового потенціалу, підвищення рівня державних соціальних гарантій військовослужбовців, впровадження дієвого механізму забезпечення житлом військовослужбовців Збройних Сил України;

удосконалення засад мобілізаційної підготовки та мобілізації, забезпечення здатності Збройних Сил України до нарощування бойового потенціалу у разі загрози повномасштабної агресії проти України;

відновлення боєздатності військової техніки і озброєння авіації, протиповітряної оборони, корабельного складу, розвідки, засобів радіоелектронної боротьби, засобів зв'язку та автоматизованих систем управління;

удосконалення інфраструктури місць дислокації та базування військ (сил) з урахуванням необхідності постійної військової присутності на Сході та Південному Сході держави;

забезпечення максимальної взаємосумісності Збройних Сил України із збройними силами держав – членів НАТО шляхом запровадження стандартів Північноатлантичного альянсу.

2.2.4. Плани реформування Збройних Сил України на 2016 рік

У 2016 році планується здійснити основні організаційні заходи щодо реформування Збройних Сил України.

Зокрема, передбачено підвищення бойового потенціалу Збройних Сил України шляхом удосконалення організаційних структур бойових бригад, збільшення у їх складі питомої частки бойових підрозділів, підвищення їх розвідувальних, вогневих і маневрених спроможностей. Планується відновити необхідну військову інфраструктуру та розгорнути автономні військові бази, насамперед на Сході України.

Передбачається додаткове нарощування чисельності військ у разі відкритої збройної агресії проти України.

Основні зусилля будуть також спрямовані на забезпечення розвитку Сил спеціальних операцій, Об'єднаного оперативного штабу, а також

нарощування бойового складу Збройних Сил України шляхом створення додаткових військових частин.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

забезпечити імплементацію положень концептуальних і програмних документів щодо реформування Збройних Сил України на середньострокову та короткострокову перспективу;

здійснити організаційні заходи відповідно до спланованих напрямів оптимізації та реорганізації Збройних Сил України;

запровадити систему бойової підготовки Сил спеціальних операцій Збройних Сил України відповідно до доктрин і стандартів НАТО;

забезпечити участь Сил спеціальних операцій Збройних Сил України у тренувальних та навчальних заходах у рамках програм НАТО;

забезпечити досягнення Силами спеціальних операцій Збройних Сил України та Об'єднаним оперативним штабом необхідних спроможностей;

забезпечити відновлення спроможностей Військово-Морських Сил Збройних Сил України шляхом реалізації цільового пілотного проекту за підтримки НАТО;

провести повний цикл бойової підготовки Збройних Сил України відповідно до нової системи бойової підготовки;

продовжити роботу з модернізації існуючих та закупівлі новітніх і модернізованих зразків (систем, комплексів) ракет і боєприпасів вітчизняного та іноземного виробництва;

забезпечити розвиток співробітництва у рамках проекту Трестового фонду НАТО в підтримку України з розмінування та протидії саморобним вибуховим пристроям;

забезпечити розвиток співробітництва з Об'єднаним центром аналізу та набутого досвіду (JALLC) та державами – членами НАТО щодо створення у Збройних Силах України системи вивчення та узагальнення досвіду;

створити та забезпечити стаłe функціонування нової системи стандартизації з єдиним органом управління з метою розроблення та впровадження адміністративних, оперативних та технічних стандартів у діяльність Збройних Сил України.

Основні заходи:

провести консультації з НАТО з питань виконання планів оборонної реформи в рамках Комісії Україна – НАТО на рівні міністрів оборони, Спільної робочої групи Україна – НАТО з питань воєнної реформи високого рівня та під час відповідних засідань Військового комітету Україна – НАТО;

Міністерство оборони України

забезпечити виконання Робочого плану Військового комітету Україна – НАТО на 2016 – 2017 роки, а також здійснення заходів, передбачених його Імплементативною програмою;

Міністерство оборони України за участю Державного концерну "Укроборонпром"

забезпечити комплектування, оснащення сучасними зразками озброєння та військової техніки, проведення заходів бойової підготовки визначених військових частин бойового складу Збройних Сил України відповідно до стандартів НАТО;

Міністерство оборони України

провести консультації з експертами НАТО з метою вивчення досвіду та вироблення механізму набуття відповідного рівня бойової готовності Сил спеціальних операцій Збройних Сил України, всебічного забезпечення новітніми зразками озброєння та військової техніки, матеріальними засобами;

Міністерство оборони України

вжити заходів для відновлення повноцінної бойової підготовки та всебічного забезпечення Сил спеціальних операцій Збройних Сил України з обов'язковим проведенням консультацій з експертами НАТО, залученням мобільних груп НАТО для отримання допомоги щодо планування, підготовки та застосування Сил спеціальних операцій Збройних Сил України;

Міністерство оборони України

забезпечити фахову та мовну підготовку військовослужбовців Сил спеціальних операцій Збройних Сил України з використанням можливостей програм та механізмів НАТО, двостороннього співробітництва з державами – членами Альянсу;

Міністерство оборони України

забезпечити набуття Об'єднаним оперативним штабом Збройних Сил України необхідних спроможностей з метою виконання функцій оперативного управління;

Міністерство оборони України

забезпечити проведення консультацій з експертами НАТО, візитів тренувальних груп НАТО з метою здійснення заходів у рамках цільового проекту з відновлення спроможностей Військово-морських сил Збройних Сил України, всебічного забезпечення новітніми зразками озброєння та військової техніки, матеріальними засобами;

Міністерство оборони України

забезпечити здійснення заходів Плану допомоги Україні у створенні національної системи протимінної діяльності та протидії саморобним вибуховим пристроям;

Міністерство оборони України,
Міністерство внутрішніх справ України

провести консультації з Об'єднаним центром аналізу та набутого досвіду (JALLC) та експертами НАТО з метою створення у Збройних Силах України системи вивчення та узагальнення передового досвіду;

Міністерство оборони України

здійснити реформування системи стандартизації відповідно до Дорожньої карти заходів з реформування системи стандартизації у сфері оборони на 2015 – 2018 роки.

Міністерство оборони України

2.2.5. Удосконалення системи військового управління та зв'язку

Підвищення ефективності системи управління Збройних Сил України здійснюється шляхом:

запровадження кращого досвіду у сфері автоматизації управлінської діяльності, адміністративних процедур та військового керівництва;

переоснащення систем зв'язку, захисту телекомунікацій, розвідки, радіоелектронної боротьби відповідно до стандартів НАТО;

отримання оперативного доступу до даних аерокосмічної розвідки;

розвиток спроможностей у сфері кібербезпеки.

Середньострокові цілі:

оптимізація системи управління Збройних Сил України відповідно до стандартів НАТО;

забезпечення розвитку систем захищених телекомунікацій, розвідки, радіоелектронної боротьби відповідно до стандартів НАТО;

отримання оперативного доступу до даних аерокосмічної розвідки;

створення Єдиної автоматизованої системи управління Збройними Силами України та впровадження сучасних інформаційних технологій у діяльність органів управління Збройних Сил України;

забезпечення розвитку інформаційної інфраструктури та технічного оснащення пунктів управління Збройних Сил України;

завершення переходу до цифрової системи зв'язку, переоснащення стаціонарної та мобільної компоненти системи зв'язку сучасними засобами та комплексами зв'язку;

продовження розгортання системи захисту інформації та кібербезпеки в інформаційно-телекомунікаційних системах Збройних Сил України;

створення системи супутникового зв'язку Збройних Сил України;

удосконалення (модернізація) системи зв'язку і розвідки повітряного простору з урахуванням вимог національних нормативних документів, а також стандартів НАТО із взаємосумісності;

забезпечення взаємосумісності національних автоматизованих (інформаційних) систем з метою їх інтеграції до інформаційно-телекомунікаційного середовища НАТО;

забезпечення адаптації національного прикладного та спеціалізованого програмного забезпечення, включаючи інструментарії з його розроблення та інформаційного обміну;

забезпечення удосконалення національних спроможностей із геоінформаційного (картографічного) забезпечення органів управління та підрозділів Збройних Сил України для інтеграції автоматизованих (інформаційних) систем на стратегічному, оперативному та тактичному рівні.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

забезпечити імплементацію практичних проектів Трестового фонду НАТО з удосконалення системи командування, управління, зв'язку та обміну інформацією з урахуванням результатів дослідження системи зв'язку та автоматизації управління військами Збройних Сил України, проведеного фахівцями НАТО у 2015 році;

здійснити першочергове забезпечення Збройних Сил України сучасними комплексами стаціонарного та мобільного зв'язку, зокрема захищеного, із залученням потенціалу міжнародної допомоги (ресурсів відповідного трестового фонду);

переоснастити польову компоненту системи зв'язку Збройних Сил України на цифрові засоби зв'язку з високим рівнем завадостійкості та захищеності;

продовжити роботу із створення:

- автоматизованої системи управління авіацією та протиповітряною обороною держави;

- автоматизованої системи управління тактичної ланки Сухопутних військ Збройних Сил України;

- елементів автоматизованої системи оперативного (бойового) управління військами (силами).

Основні заходи:

продовжити побудову цифрових ліній прив'язки стаціонарних вузлів зв'язку пунктів управління та розширення інформаційно-телекомунікаційних вузлів різних ланок управління;

Міністерство оборони України

продовжити розгортання системи захисту інформації та кібербезпеки;

Міністерство оборони України

продовжити переоснащення польової компоненти системи зв'язку на цифрові засоби;

Міністерство оборони України

продовжити переоснащення стаціонарної компоненти системи зв'язку на цифрові засоби;

Міністерство оборони України

продовжити створення інтегрованої системи супутникового зв'язку Збройних Сил України як підсистеми Національної системи супутникового зв'язку України;

Міністерство оборони України

забезпечити реалізацію проектів практичного співробітництва в рамках Трестового фонду НАТО з удосконалення системи командування, управління, зв'язку та обміну інформацією з урахуванням результатів дослідження системи зв'язку та автоматизації управління військами Збройних Сил України, а також першочергових потреб Збройних Сил України та інших складових сектору безпеки і оборони;

Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

продовжити автоматизацію процесів управління в Збройних Силах України;

Міністерство оборони України

продовжити співробітництво з відповідними органами НАТО з питань розвитку системи управління, зв'язку та інформаційних технологій;

Міністерство оборони України

забезпечити участь представників Міністерства оборони України та Збройних Сил України у семінарах і конференціях з питань розвитку систем управління, зв'язку та кібербезпеки;

Міністерство оборони України

забезпечити участь представників Міністерства оборони України та Збройних Сил України у міжнародних військових навчаннях, що мають на меті вдосконалення сумісності національних систем військового управління та зв'язку із системою зв'язку НАТО і проведення випробування засобів зв'язку та кібербезпеки.

Міністерство оборони України

2.2.6. Нарощування боєздатності Збройних Сил України

Першочергова увага приділятиметься підтриманню належного рівня боєздатності перспективної структури Збройних Сил України.

Розвиток органів військового управління, військових частин (підрозділів), визначених для участі у міжнародних програмах, багатонаціональних навчаннях, багатонаціональних військових формуваннях високої готовності та міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, забезпечується з урахуванням принципів та стандартів НАТО.

Середньострокові цілі:

удосконалення підготовки Збройних Сил України, забезпечення їх оснащення згідно з положеннями відповідних нормативно-правових актів, удосконалення форм і способів підготовки військ (сил), забезпечення розвитку навчально-матеріальної бази та полігонів, укомплектування їх сучасними тренувально-моделюючими комплексами та системами імітаційного моделювання;

забезпечення участі визначених органів військового управління, військових частин (підрозділів) Збройних Сил України у спільних із збройними силами держав – членів НАТО заходах з підготовки військ (сил);

забезпечення плановості підготовки сил та засобів, визначених для участі в Силах реагування НАТО;

забезпечення участі визначених сил та засобів Збройних Сил України у виконанні Програми перевірки та зворотного зв'язку згідно з Концепцією оперативних можливостей НАТО (КОМ/ОСС) з метою досягнення необхідного рівня готовності для залучення до міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки під егідою Альянсу.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

забезпечити участь Збройних Сил України в Процесі планування та оцінки сил, Концепції оперативних можливостей НАТО (КОМ/ОСС), Ініціативі взаємосумісності партнерів та Ініціативі поєднаних сил;

забезпечити підготовку особового складу Збройних Сил України на курсах Навчально-наукового центру міжнародної миротворчої діяльності та Центру імітаційного моделювання Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського відповідно до принципів, процедур і стандартів Альянсу.

Основні заходи:

забезпечити подальше залучення визначених підрозділів Збройних Сил України до багатонаціональних військових формувань високої готовності у складі Сил реагування НАТО;

Міністерство оборони України

забезпечити навчання представників Збройних Сил України на курсах з підготовки експертів з питань оцінок у рамках Програми перевірки та зворотного зв'язку згідно з Концепцією оперативних можливостей НАТО (КОМ/ОСС);

Міністерство оборони України

забезпечити участь представників Збройних Сил України у конференціях з генерування сил для Сил реагування НАТО та конференціях із планування заходів у рамках Концепції оперативних можливостей НАТО (КОМ/ОСС);

Міністерство оборони України

забезпечити підготовку особового складу Збройних Сил України на курсах Навчально-наукового центру міжнародної миротворчої діяльності та Центру імітаційного моделювання Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського.

Міністерство оборони України

2.2.7. Удосконалення систем матеріально-технічного та медичного забезпечення Збройних Сил України

Реформування системи матеріально-технічного забезпечення Збройних Сил України здійснюється з метою досягнення необхідних спроможностей для забезпечення сил оборони за територіальним принципом у мирний час та створення мобільної системи забезпечення угруповань військ (сил) в умовах ведення бойових дій, зокрема із залученням ресурсів Трастового фонду НАТО з реформування систем логістики і стандартизації Збройних Сил України.

Метою створення сучасної системи логістики, що призначена для планування та здійснення переміщення і всебічної підтримки військ (сил), є здійснення кардинальної трансформації систем тилового і технічного забезпечення Збройних Сил України та інших структур сектору безпеки і оборони України відповідно до стандартів НАТО.

За таких умов матеріально-технічне забезпечення військ (сил) буде здійснюватися з об'єднаних центрів забезпечення як багатофункціональних органів забезпечення військ (сил) матеріально-технічними засобами за територіальним принципом незалежно від їх підпорядкованості, а також з арсеналів, центрів та баз.

Підвищується спроможність Збройних Сил України щодо здійснення аеромедичної евакуації. У сфері партнерства в галузі військової медицини можна визначити такі напрями, як медичне забезпечення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях, медичне забезпечення міжнародних операцій з підтримки миру і безпеки, спільні навчання та тренування, освіта, розвиток спроможностей військової медицини.

Середньострокові цілі:

удосконалення та адаптація до стандартів Альянсу нормативно-правової бази щодо функціонування систем матеріально-технічного та медичного забезпечення Збройних Сил України, впровадження стандартів (керівних

документів) НАТО щодо оперативного планування логістичного забезпечення та структури звітності;

перехід на нову систему стандартизації у сфері оборони з єдиним органом управління;

створення автоматизованої системи управління обліком і рухом матеріально-технічних засобів, сумісної з відповідними системами Альянсу, в рамках Єдиної системи управління адміністративно-господарськими процесами в Збройних Силах України;

удосконалення системи матеріально-технічного забезпечення Збройних Сил України шляхом:

- використання досвіду реалізації пілотних проектів у рамках Трестового фонду НАТО з реформування систем логістики і стандартизації Збройних Сил України у військових частинах матеріально-технічного забезпечення;

- удосконалення системи закупівель та постачання матеріальних ресурсів;

- надання послуг Збройним Силам України з використанням аутсорсингу;

оснащення медичним майном навчально-тренувального центру підготовки медичних фахівців для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, утвореного у складі Української військово-медичної академії (м.Київ);

впровадження практики здобуття освіти, підвищення кваліфікації та стажування офіцерів з питань матеріально-технічного забезпечення, стандартизації та медичної служби Збройних Сил України у відповідних закладах, органах, установах держав – членів НАТО;

опрацювання питання щодо можливості придбання відповідного програмного та технічного забезпечення, підготовки та набуття військово-медичним персоналом та особовим складом логістики Збройних Сил України відповідних навичок роботи в медичній інформаційній та координаційній системі (MEDICS), медичній інформаційно-адміністративній системі (MIMS), системах НАТО щодо забезпечення розгортання і пересування військ (ADAMS), прийому, підготовки та зосередження матеріальних засобів (CORSOM), контролю за переміщенням військ (EVE), а також у системі звітування з питань медичного забезпечення та логістики (LOGREP), сучасних електронних системах реєстрації пацієнтів та травм;

оновлення матеріально-технічної бази мобільних шпиталів з метою досягнення взаємосумісності та модульного принципу їх формування.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

продовжити виконання заходів у рамках Трестового фонду НАТО з реформування систем логістики та стандартизації Збройних Сил України;

продовжити роботу з автоматизації процесів управління обліком і рухом матеріальних засобів, обліком і контролем технічного обслуговування та ремонту озброєння і військової техніки;

забезпечити участь представників Збройних Сил України у засіданнях робочих груп Альянсу з медичного та логістичного забезпечення;

забезпечити участь представників медичної служби Збройних Сил України у семінарах та курсах з питань психологічної та психіатричної допомоги учасникам бойових дій;

продовжити підготовку літака аеромедичної евакуації Ан-26 "Віта" до участі в заходах Концепції оперативних можливостей НАТО (КОМ/ОСС) та ротаціях Сил реагування НАТО;

продовжити проведення роботи з удосконалення структури навчально-тренувального центру підготовки медичних фахівців для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки у складі Української військово-медичної академії, навчальних програм та розвитку матеріально-технічної бази Центру;

продовжити модернізацію матеріально-технічної бази військово-медичних закладів та медичних підрозділів військових частин (з'єднань).

Основні заходи:

забезпечити співпрацю Збройних Сил України з Багатонаціональним координаційним центром з питань логістики (MLCC) та Міжвидовою групою з питань логістичного забезпечення (JLSG);

Міністерство оборони України

забезпечити підготовку підрозділу логістичної підтримки Збройних Сил України з метою участі у Міжвидовій групі з питань логістичного забезпечення (JLSG);

Міністерство оборони України

забезпечити впровадження відповідних стандартів НАТО у сфері логістики;

Міністерство оборони України

започаткувати за підтримки Трастового фонду НАТО з реформування систем логістики та стандартизації Збройних Сил України пілотні проекти щодо:

- впровадження автоматизованих систем управління обліком і рухом військового майна на основі стандартів НАТО;

- створення інформаційної системи управління стандартизацією у сфері оборони;

Міністерство оборони України

забезпечити участь представників Тилу та Озброєння Збройних Сил України в засіданнях Комітету НАТО з питань логістики (LC), Виконавчої

групи Комітету НАТО з питань логістики (LCEG), Робочої групи з питань транспорту та перевезень (M&TG), Комітету НАТО з питань паливно-мастильних матеріалів (PC), Постійної групи експертів з логістики держав – партнерів та держав – членів НАТО (SGPLE), Комітету НАТО з питань стандартизації (NCS), Робочої групи з управління процесами стандартизації (SMWG);

Міністерство оборони України

забезпечити представництво фахівців з логістики Збройних Сил України під час отримання консультативно-дорадчої допомоги з питань реформування системи матеріально-технічного забезпечення Збройних Сил України, структури тилового забезпечення Збройних Сил України на всіх рівнях;

Міністерство оборони України

забезпечити участь представників Тилу та Озброєння Збройних Сил України у міжнародних заходах у рамках Індивідуальної програми партнерства Україна – НАТО, а також у міжнародних навчальних курсах з питань логістики і стандартизації та стажуванні у відповідних підрозділах збройних сил провідних держав світу;

Міністерство оборони України

продовжити вдосконалення актуальних навчальних програм з підготовки медичного персоналу у навчально-тренувальному центрі підготовки медичних фахівців для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки на основі досвіду, набутого під час роботи в польових госпіталях;

Міністерство оборони України

продовжити вдосконалення програм для вирішення проблемних питань психологічної та психіатричної допомоги учасникам бойових дій у Збройних Силах України;

Міністерство оборони України

продовжити проведення роботи з оснащення літака аеромедичної евакуації Ан-26 "Віта" медичним обладнанням;

Міністерство оборони України

продовжити оснащення необхідним обладнанням реабілітаційних відділень Військово-медичного клінічного центру Західного регіону (м.Львів), Центрального військового клінічного санаторію "Хмільник", Військово-медичного клінічного центру професійної патології особового складу Збройних Сил України (м.Ірпінь) з урахуванням потреб у протезуванні поранених військовослужбовців, зокрема в рамках реалізації медичних проектів НАТО в Україні;

Міністерство оборони України

продовжити реалізацію проекту Трастового фонду НАТО з фізичної реабілітації та протезування військовослужбовців, які одержали поранення

під час проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях;

Міністерство оборони України

забезпечити участь представників медичної служби Збройних Сил України у міжнародних заходах у рамках Індивідуальної програми партнерства Україна – НАТО, а також у міжнародних навчальних курсах з медичного забезпечення та стажуванні в закладах охорони здоров'я оборонних відомств провідних держав світу;

Міністерство оборони України

забезпечити участь представників медичної служби Збройних Сил України у засіданнях Комітету керівників військово-медичних служб держав – членів НАТО (COMEDS), у тому числі у засіданнях робочих груп НАТО з питань медичного забезпечення;

Міністерство оборони України

удосконалити матеріально-технічну базу навчально-тренувального центру підготовки медичних фахівців для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки;

Міністерство оборони України

продовжити оснащення військово-медичних клінічних центрів сучасною медичною технікою та апаратурою, необхідною у лікувально-діагностичному процесі.

Міністерство оборони України

2.2.8. Підтримання у боєдатному стані, модернізація і оновлення озброєння та військової техніки

Забезпечення Збройних Сил України озброєнням та військовою технікою здійснюється шляхом відновлення, ремонту, модернізації та закупівлі, зокрема на умовах лізингу, новітніх та модернізованих зразків озброєння та військової техніки (систем, комплексів), ракет і боєприпасів як вітчизняного, так і іноземного виробництва.

Основною проблемою оснащення Збройних Сил України озброєнням та військовою технікою залишаються обмежені можливості вітчизняних підприємств щодо задоволення потреб Збройних Сил України у сучасному озброєнні.

Оборонно-технічне співробітництво з НАТО буде зосереджено на:

використанні кращих сучасних світових технологій, технічних стандартів з метою розвитку та забезпечення технічної придатності озброєння та військової техніки у контексті забезпечення готовності Збройних Сил України та інших військових формувань до відсічі збройної агресії проти України;

приєднанні України до проектів Концепції НАТО "Розумна оборона", інших багатонаціональних проектів щодо озброєнь, які становлять інтерес, з метою оптимізації витрат на розроблення, виробництво, закупівлю, модернізацію і ремонт озброєння і військової техніки Збройних Сил України, інших військових формувань;

використанні можливостей співробітництва з НАТО у галузі озброєнь та технічних стандартів в інтересах розвитку оборонно-промислового комплексу України.

Середньострокові цілі:

удосконалення системи планування, координації та практичного виконання заходів у рамках Спільної робочої групи Україна – НАТО з оборонно-технічного співробітництва з урахуванням реальних потреб оборони держави;

забезпечення розвитку оборонно-промислового комплексу з метою оснащення Збройних Сил України, інших військових формувань високоефективним озброєнням та військовою технікою, що відповідають стандартам НАТО;

забезпечення розвитку систем управління, захищених телекомунікацій, розвідки, радіоелектронної боротьби відповідно до стандартів НАТО, а також отримання оперативного доступу до даних аерокосмічної розвідки;

удосконалення системи технічної стандартизації та системи кодифікації предметів постачання у Збройних Силах України з використанням можливостей Трастового фонду НАТО з реформування систем логістики і стандартизації Збройних Сил України;

продовження системного залучення експертів України до діяльності робочих груп Конференції національних директорів з озброєння (CNAD), що становлять інтерес;

здійснення поступового переходу на виробництво комплектуючих і запасних частин до озброєння та військової техніки з урахуванням стандартів НАТО у контексті заходів щодо імпортозаміщення та планової заміни зразків озброєння та військової техніки колишнього СРСР на сучасні, зокрема на вироблені у рамках міжнародної кооперації;

забезпечення застосування досвіду, отриманого у рамках заходів оборонно-технічного співробітництва з НАТО, під час виконання відповідних науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

продовжити співробітництво в рамках робочих груп Конференції національних директорів з озброєнь (CNAD), Партнерських груп Агенції НАТО з підтримки та постачання (NSPA), проектів Концепції НАТО "Розумна оборона", інших проектів/ініціатив, що становлять інтерес;

забезпечити здійснення заходів у рамках Трестового фонду НАТО з реформування систем логістики і стандартизації Збройних Сил України;

забезпечити перехід України на другий рівень участі у системі кодифікації НАТО.

Основні заходи:

забезпечити здійснення заходів за Дорожньою картою Україна – НАТО з оборонно-технічного співробітництва, підписаної 17 грудня 2015 року в м.Брюсселі;

Апарат Ради національної безпеки і оборони України, Міністерство оборони України, за участю Державного концерну "Укроборонпром"

взяти участь у засіданні Конференції національних директорів з озброєння (CNAD);

Міністерство оборони України

активізувати співпрацю України з державами – членами НАТО у рамках роботи двосторонніх комісій з питань військово-технічного співробітництва;

Міністерство оборони України

забезпечити участь експертів України у діяльності робочих груп Конференції національних директорів з озброєння (CNAD), що становлять інтерес;

Міністерство оборони України за участю Державного концерну "Укроборонпром"

визначити перелік багатонаціональних проектів Концепції НАТО "Розумна оборона", Партнерських груп Агенції НАТО з підтримки та постачання (NSPA), інших проектів/ініціатив, що становлять інтерес, та опрацювати питання щодо можливості приєднання до них України;

Міністерство оборони України за участю Державного концерну "Укроборонпром"

забезпечити участь представників України у заходах проектів Концепції НАТО "Розумна оборона", Партнерських груп Агенції НАТО з підтримки та постачання (NSPA), інших багатонаціональних проектів/ініціатив, до яких приєдналася або має намір приєднатися Україна;

Міністерство оборони України за участю Державного концерну "Укроборонпром"

за фінансового сприяння Трестового фонду НАТО з реформування систем логістики і стандартизації Збройних Сил України закупити та

встановити взаємосумісну з НАТО автоматизовану інформаційну систему кодифікації предметів постачання у Збройних Силах України;

Міністерство оборони України за участю Державного концерну "Укроборонпром"

продовжити роботу із застосування у Збройних Силах України документів НАТО з кодифікації та здійснити перехід України на другий рівень участі у системі кодифікації НАТО;

Міністерство оборони України

забезпечити підготовку представників Збройних Сил України та Державного концерну "Укроборонпром" на курсах з питань стандартизації та кодифікації за підтримки НАТО та держав – членів Альянсу;

Міністерство оборони України за участю Державного концерну "Укроборонпром"

забезпечити участь представників України у заходах Організації НАТО з питань науки та технологій (STO), Офісу стандартизації НАТО (NSO);

Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

продовжити проведення двосторонніх консультацій з державами – членами НАТО стосовно досвіду у сфері укладення та виконання компенсаційних (офсетних) договорів під час закупівлі озброєння та військової техніки.

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство оборони України, Міністерство закордонних справ України, за участю Державного концерну "Укроборонпром"

2.2.9. Підвищення ефективності системи кадрового менеджменту. Продовження процесу професіоналізації Збройних Сил України

Удосконалення системи кадрового менеджменту у Збройних Силах України здійснюється в рамках реалізації Концепції кадрової політики у Збройних Силах України на період до 2017 року з урахуванням умов їх функціонування на нинішньому етапі та за підтримки радників держав – членів НАТО і міжнародних експертів.

Основними напрямками розвитку кадрової політики в Збройних Силах України у 2016 році будуть удосконалення системи кадрового забезпечення військ (сил) для досягнення її якісно нового рівня, приведення загальної чисельності особового складу Збройних Сил України у відповідність з показниками оборонної достатності в умовах внутрішніх і зовнішніх загроз.

Основними шляхами покращення кадрового забезпечення Збройних Сил України рядовим, сержантським і старшинським складом є:

консультативно-дорадча допомога з питань удосконалення системи індивідуальної підготовки осіб рядового, сержантського і старшинського складу (проведення конференцій, семінарів та зустрічей);

підготовка сержантського і старшинського складу Збройних Сил України у навчальних закладах (центрах) іноземних держав;

обмін досвідом з питань удосконалення системи комплектування Збройних Сил України військовослужбовцями за контрактом, підготовки (стажування) сержантського і старшинського складу у кадрових органах та навчальних закладах (центрах) держав – членів НАТО;

проходження служби у складі національних контингентів.

Середньострокові цілі:

продовження укомплектування Збройних Сил України за змішаним принципом (військовослужбовцями строкової військової служби і військової служби за контрактом) з поступовим нарощуванням показників укомплектованості посад рядового, сержантського і старшинського складу військовослужбовцями, які проходять військову службу за контрактом;

упровадження сучасних принципів та підходів у військовій кадровій політиці, забезпечення ефективного управління кар'єрою військовослужбовців;

створення умов для заохочення військовослужбовців до підвищення рівня індивідуальної підготовки та досягнення високих показників навченості підпорядкованих підрозділів;

здійснення перерозподілу функцій між офіцерами і сержантами, які проходять військову службу за контрактом, щодо роботи з особовим складом, удосконалення системи оцінювання військовослужбовців та запровадження ефективного кадрового менеджменту;

забезпечення розвитку нової системи військового резерву.

Пріоритетне завдання на поточний рік – запровадити систему оцінювання службової діяльності військовослужбовців в умовах особливого періоду.

Основні заходи:

розробити нормативно-правову базу оцінювання службової діяльності військовослужбовців в умовах особливого періоду;

Міністерство оборони України

визначити критерії оцінки службової діяльності військовослужбовців в умовах особливого періоду;

Міністерство оборони України

розробити методичні рекомендації для органів військового управління стосовно організації та здійснення оцінювання службової діяльності військовослужбовців в умовах особливого періоду;

Міністерство оборони України

продовжити здійснення заходів, спрямованих на реалізацію Концепції створення та розвитку професійного сержантського і старшинського складу Збройних Сил України;

Міністерство оборони України

забезпечити залучення радників та експертів НАТО, зокрема у рамках Програми НАТО з питань професійної підготовки цивільного персоналу сектору безпеки і оборони України, до підготовки і підвищення кваліфікації фахівців кадрових підрозділів Збройних Сил України.

Міністерство оборони України

2.2.10. Удосконалення системи військової освіти та підготовки професійних кадрів

Потребує більш рішучих кроків організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації військових фахівців Збройних Сил України, інших військових формувань за стандартами НАТО.

Продовжується плідна співпраця у рамках виконання Програми НАТО "Удосконалення військової освіти" (DEEP), яка спрямована на підтримку керівного та професорсько-викладацького складу військових навчальних закладів держав – партнерів НАТО у розвитку та реформуванні системи військової освіти, а також удосконалення системи підготовки сержантського складу. Основна увага приділяється опрацюванню програм певних навчальних дисциплін та методиці їх викладання у визначених військових навчальних закладах. Досвід проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях спонукає до дальшого удосконалення програм підготовки військових фахівців з урахуванням готовності до дій в умовах так званої гібридної війни.

Для підготовки цивільного персоналу, який працює у сфері національної безпеки і оборони України, під егідою Спільної робочої групи Україна – НАТО з питань воєнної реформи високого рівня успішно виконується Програма НАТО з питань професійної підготовки цивільного персоналу сектору безпеки і оборони України.

Підготовка військовослужбовців рядового, сержантського і старшинського складу здійснюється в існуючій мережі військових коледжів сержантського складу та навчальних центрів.

Продовжується виконання міжнародних програм підготовки осіб рядового, сержантського і старшинського складу Збройних Сил України.

Середньострокові цілі:

забезпечення вивчення та впровадження відповідних стандартів НАТО з питань індивідуальної підготовки та професіоналізації особового складу;

посилення координації органів військового управління щодо опрацювання освітньо-кваліфікаційних характеристик та освітньо-професійних програм для підготовки військових фахівців за всіма рівнями та ступенями вищої освіти відповідно до стандартів НАТО та з урахуванням потреб Збройних Сил України;

продовження вдосконалення системи підготовки осіб офіцерського складу та осіб рядового, сержантського і старшинського складу Збройних Сил України, які проходять військову службу за контрактом;

забезпечення реалізації Програми НАТО "Удосконалення військової освіти" (DEEP);

забезпечення належної фахової та мовної підготовки цивільного персоналу Міністерства оборони України;

продовження підготовки військових фахівців тактичного рівня у військово-морських навчальних закладах держав – членів НАТО;

продовження підготовки сержантів-інструкторів з предметів навчання та бойової системи виживання воїна.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

продовжити відновлення підготовки військових фахівців для Військово-Морських Сил Збройних Сил України на базі вищих навчальних закладів м.Одеси;

продовжити оптимізацію організаційно-штатних структур військових коледжів сержантського складу та навчальних центрів;

забезпечити функціонування Центру підготовки сержантського складу з підготовки сержантів-інструкторів.

Основні заходи:

забезпечити даліше отримання допомоги від НАТО для підготовки навчальних програм та підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу військових навчальних закладів Збройних Сил України у процесі реалізації третього етапу (2015 – 2016 роки) Дорожньої карти реалізації Програми НАТО "Удосконалення військової освіти" (DEEP);

Міністерство оборони України

забезпечити підготовку особового складу Збройних Сил України на курсах Навчально-наукового центру міжнародної миротворчої діяльності та Центру імітаційного моделювання Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського відповідно до принципів, процедур і стандартів НАТО;

Міністерство оборони України

продовжити практику підготовки офіцерських кадрів тактичного, оперативно-тактичного, оперативно-стратегічного рівнів у військових навчальних закладах іноземних держав;

Міністерство оборони України

удосконалити систему багаторівневої підготовки осіб рядового, сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, та офіцерського складу Збройних Сил України, спрямувавши її

на оволодіння практичними навичками управління підрозділами, зокрема багатонаціональними. Забезпечити своєчасне внесення змін до навчальних програм військових навчальних закладів з урахуванням практичного досвіду проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях, а також сучасних вимог до персоналу та відповідних стандартів, запроваджених у збройних силах держав – членів НАТО;

Міністерство оборони України

забезпечити функціонування курсів підвищення кваліфікації, зокрема Вищих академічних курсів на базі Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, для осіб офіцерського складу Збройних Сил України перед призначенням на посаду та державних службовців Міністерства оборони України;

Міністерство оборони України

забезпечити участь фахівців Збройних Сил України у наукових та науково-практичних заходах (конференціях, семінарах, тренінгах, стажуваннях) під егідою НАТО, спрямованих на забезпечення розвитку та удосконалення системи військової освіти і підготовки професійних кадрів;

Міністерство оборони України

продовжити здійснення організаційних заходів щодо запровадження дистанційного навчання у Збройних Силах України;

Міністерство оборони України

забезпечити реалізацію положень Концепції мовної підготовки особового складу Збройних Сил України шляхом здійснення заходів щодо удосконалення системи управління мовною підготовкою та підвищення ефективності її програмного забезпечення на базі модернізованих мовних лабораторій;

Міністерство оборони України

продовжити здійснення заходів з удосконалення системи мовного тестування особового складу шляхом упровадження процедур мовної сертифікації та відповідних стандартів НАТО;

Міністерство оборони України

забезпечити навчання особового складу Збройних Сил України на курсах інтенсивного вивчення іноземних мов, у тому числі в навчальних закладах за кордоном;

Міністерство оборони України

продовжити практику вивчення іноземних мов керівним складом Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, у тому числі у вищих навчальних закладах іноземних держав;

Міністерство оборони України

продовжити практику підготовки військових фахівців із числа осіб рядового, сержантського і старшинського складу у навчальних закладах (навчально-тренувальних центрах) збройних сил держав – членів НАТО;

Міністерство оборони України

забезпечити надання допомоги з боку держав – членів НАТО з метою удосконалення навчально-виховного процесу підготовки осіб офіцерського складу та досягнення у дальшому сумісності частин (підрозділів) під час спільних дій;

Міністерство оборони України

продовжити підготовку військових фахівців тактичного рівня для Військово-Морських Сил Збройних Сил України у військово-морських навчальних закладах держав – членів НАТО.

Міністерство оборони України

2.2.11. Удосконалення системи підготовки військ та забезпечення їх взаємосумісності

Підвищення якості підготовки військ (сил) здійснюватиметься шляхом забезпечення подальшого впровадження системи підготовки Збройних Сил України, яка базується на набутті органами військового управління, військовими частинами (підрозділами) оперативних (бойових) спроможностей відповідно до переліку завдань, що визначені оперативними (бойовими) планами, і яка враховує досвід підготовки та застосування Збройних Сил України в антитерористичній операції в Донецькій та Луганській областях.

Проводиться підготовка і сертифікація підрозділів Збройних Сил України, заявлених (або тих, що будуть заявлені) для включення до Спільного фонду оперативних сил та можливостей у рамках Програми перевірки та зворотного зв'язку (ОСС) Концепції оперативних можливостей НАТО (КОМ/ОСС).

Україна заінтересована у використанні наявних інструментів Процесу планування та оцінки сил (ППОС/PARP) не тільки для визначених підрозділів, а і для Збройних Сил України в цілому (перехід від використання Цілей партнерства до Цілей досягнення спроможностей), з метою максимального наближення українських процесів оборонного планування до стандартів НАТО.

Середньострокові цілі:

забезпечення всебічного використання потенціалу Альянсу у рамках Процесу планування та оцінки сил (ППОС/PARP), Ініціативи взаємопоєднаних сил, Ініціативи взаємосумісності партнерів, а також приєднання до Програми посилення можливостей;

створення професійного корпусу інструкторів (спостерігачів/контролерів) тактичної підготовки;

нарощування спроможностей центрів імітаційного моделювання бойових дій щодо їх застосування під час підготовки органів військового управління батальйонного та бригадного рівнів;

підвищення рівня оперативних спроможностей центрів імітаційного моделювання бойових дій шляхом їх залучення до курсів професійної фахової підготовки в системах військової освіти України та провідних держав світу, багатонаціональних навчаннях;

залучення Центру імітаційного моделювання Національного університету оборони України імені Івана Черняховського до проведення розподілених командно-штабних навчань з використанням комп'ютерів у рамках Ініціативи взаємопоєднаних сил НАТО;

приєднання до Регіональної програми НАТО з безпеки повітряного простору;

підвищення рівня взаємосумісності військових частин і підрозділів Збройних Сил України шляхом їх участі у багатонаціональних навчаннях Альянсу, включаючи навчання Сил реагування НАТО;

запровадження практики об'єднання національних (багатонаціональних) військових навчань, що проводитимуться на території України, з навчаннями НАТО;

забезпечення розвитку спроможностей навчально-тренувальних центрів Збройних Сил України.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

вживати заходів з метою приєднання до Програми посилення можливостей НАТО;

вжити заходів для досягнення оперативної сумісності визначених сил і засобів Збройних Сил України в рамках Програми перевірки та зворотного зв'язку (ОСС) Концепції оперативних можливостей НАТО (КОМ/ОСС);

продовжити нарощування оперативних можливостей сил і засобів, що залучаються до чергових ротацій у складі Сил реагування НАТО;

забезпечити досягнення відповідних Цілей партнерства для Збройних Сил України у рамках участі України у черговому циклі Процесу планування та оцінки сил (ППОС/PARP);

забезпечити участь у військових навчаннях Альянсу та держав – членів НАТО, відкритих для держав-партнерів;

продовжити роботу з розвитку та удосконалення інфраструктури полігонів і навчальних центрів Збройних Сил України;

започаткувати реалізацію пілотного проекту в рамках Регіональної програми НАТО з безпеки повітряного простору;

забезпечити обмін інформацією з НАТО в рамках Програми обміну даними про повітряну обстановку.

Основні заходи:

уточнити перелік сил і засобів Збройних Сил України до виконання заходів у рамках Процесу планування та оцінки сил (ППОС/PARP), Програми перевірки та зворотного зв'язку (ОСС) Концепції оперативних можливостей НАТО (КОМ/ОСС);

Міністерство оборони України

забезпечити проведення НАТО оцінки визначених сил і засобів Збройних Сил України в рамках Програми перевірки та зворотного зв'язку (ОСС) Концепції оперативних можливостей НАТО (КОМ/ОСС);

Міністерство оборони України

забезпечити виконання відповідних Цілей партнерства для Збройних Сил України у рамках участі України у черговому циклі Процесу планування та оцінки сил (ППОС/PARP);

Міністерство оборони України

забезпечити участь визначених сил і засобів Збройних Сил України у військових навчаннях Альянсу та держав – членів НАТО, відкритих для держав-партнерів;

Міністерство оборони України

забезпечити обмін даними про повітряну обстановку у визначених операційних районах у рамках Програми обміну даними про повітряну обстановку;

Міністерство оборони України,
Міністерство інфраструктури України,
Державна авіаційна служба України, за
участю Державного підприємства
обслуговування повітряного руху України

забезпечити реалізацію пілотного проекту в рамках Регіональної програми НАТО з безпеки повітряного простору;

Міністерство оборони України,
Міністерство інфраструктури України,
Державна авіаційна служба України, за
участю Державного підприємства
обслуговування повітряного руху України

налагодити співробітництво та забезпечити участь представників України у засіданнях робочих груп імітаційного моделювання НАТО з питань науки та технологій (NMSG STO) та групи підготовки Сухопутних військ за допомогою засобів імітаційного моделювання бойових дій (NTG ASG TSWG);

Міністерство оборони України

продовжити роботу міжнародних курсів підготовки спеціалістів із протидії саморобним вибуховим пристроям на базі 143 центру розмінування (м.Кам'янець-Подільський);

Міністерство оборони України

провести консультації з НАТО щодо реалізації завдань участі України в Процесі планування та оцінки сил (ППОС/PARP) у 2016 році;

Міністерство оборони України

налагодити співробітництво та забезпечити підготовку фахівців Центру імітаційного моделювання Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського на базі Центру досконалості НАТО з питань імітаційного моделювання (NATO MS COE).

Міністерство оборони України

2.2.12. Забезпечення соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей

Фізична, медична та психологічна реабілітація, соціальна і професійна адаптація учасників бойових дій, військовослужбовців, які звільнені та звільнятимуться з військової служби, та членів їх сімей, фізична реабілітація (протезування) військовослужбовців, поранених під час проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях, здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України та відповідних міжнародних програм. Необхідним є вивчення та запровадження в Україні досвіду держав – членів НАТО щодо професійної підготовки фахівців з протезування та фізичної реабілітації відповідно до стандартів провідних європейських держав.

Середньострокові цілі:

підтримання співробітництва в рамках міжнародних програм з питань фізичної, медичної та психологічної реабілітації та соціальної і професійної адаптації учасників бойових дій, військовослужбовців, які звільнені та звільнятимуться з військової служби, та членів їх сімей, надання медичної допомоги, фізичної реабілітації та протезування військовослужбовців, поранених під час проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях;

забезпечення координації виконання національних та міжнародних програм, спрямованих на медичну, фізичну, психологічну реабілітацію та соціальну і професійну адаптацію учасників бойових дій, військовослужбовців, звільнених з військової служби та тих, які підлягають звільненню, та членів їх сімей;

підтримання співробітництва в рамках проектів Трастового фонду НАТО з перепідготовки та соціальної адаптації військовослужбовців, які

звільнені та звільнятимуться з військової служби, а також Трастового фонду НАТО з фізичної реабілітації (протезування) військовослужбовців, поранених під час проведення антитерористичної операції, забезпечення інформування громадськості про їх реалізацію.

Пріоритетне завдання на поточний рік – реалізувати виконання програм, спрямованих на психологічну реабілітацію, соціальну і професійну адаптацію учасників бойових дій, військовослужбовців та осіб, звільнених з військової служби, фізичну реабілітацію (протезування) військовослужбовців, поранених під час проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях, за рахунок коштів Державного бюджету України та відповідних міжнародних програм.

Основні заходи:

забезпечити практичну реалізацію проекту Трастового фонду НАТО з перепідготовки та соціальної адаптації військовослужбовців, які звільнені та звільнятимуться з військової служби;

Міністерство оборони України,
Міністерство соціальної політики України,
Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції

вжити заходів для забезпечення соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей, організації медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців, які постраждали під час виконання службових обов'язків в антитерористичній операції в Донецькій та Луганській областях;

Міністерство оборони України,
Міністерство соціальної політики України,
Служба безпеки України

забезпечити психологічну реабілітацію учасників антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях та членів їх сімей за рахунок коштів Державного бюджету України та відповідних міжнародних програм;

Міністерство соціальної політики України,
Міністерство оборони України, Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції

забезпечити фізичну реабілітацію (протезування) військовослужбовців, поранених під час проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях, за рахунок коштів Державного бюджету України та відповідних міжнародних програм;

Міністерство соціальної політики України,
Міністерство оборони України,

Міністерство охорони здоров'я України,
Державна служба України у справах
ветеранів війни та учасників
антитерористичної операції

вивчити та вжити заходів для запровадження в Україні досвіду держав – членів НАТО щодо професійної підготовки фахівців з протезування та фізичної реабілітації відповідно до європейських стандартів;

Міністерство соціальної політики України,
Міністерство охорони здоров'я України

забезпечити соціальну і професійну адаптацію учасників бойових дій, військовослужбовців та осіб, звільнених з військової служби, за рахунок коштів Державного бюджету України та із залученням міжнародної допомоги;

Міністерство соціальної політики України,
Міністерство оборони України, Державна
служба України у справах ветеранів війни та
учасників антитерористичної операції

провести робочі зустрічі, консультації та обмін досвідом між експертами НАТО та представниками відповідних державних органів України з питань соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей, соціальної і професійної адаптації військовослужбовців до умов цивільного життя;

Міністерство оборони України,
Міністерство соціальної політики України,
Державна служба України у справах
ветеранів війни та учасників
антитерористичної операції

забезпечити висвітлення інформації про реалізацію проектів з адаптації військовослужбовців у засобах масової інформації;

Міністерство соціальної політики України,
Міністерство оборони України

провести консультації з представниками міжнародних організацій з метою обміну досвідом з питань адаптації військовослужбовців.

Міністерство соціальної політики України,
Міністерство оборони України, Державна
служба України у справах ветеранів війни та
учасників антитерористичної операції

2.2.13. Захист навколишнього природного середовища у військовій сфері

Стратегічний курс України на вступ до європейських інституцій потребує якісно нового підходу до подальшого посилення захисту від

надзвичайних ситуацій техногенного характеру та ліквідації наслідків військової діяльності відповідно до європейських стандартів.

Середньострокові цілі:

забезпечення організації заходів з охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки під час ліквідації наслідків військової діяльності.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

продовжити реалізацію спільних з НАТО практичних проектів з приведення військових об'єктів у екологічно безпечний стан;

продовжити підготовку та підвищення кваліфікації фахівців з екологічної безпеки Збройних Сил України у Центрі бойової підготовки Міністерства охорони краю Литовської Республіки імені генерала Адольфаса Раманаускаса за підтримки НАТО.

Основні заходи:

продовжити практичну реалізацію проекту "Проведення природовідновлювальних робіт з локалізації та ліквідації нафтохімічного забруднення на території резервуарного парку військової частини А2788, м.Київ";

Міністерство оборони України

продовжити реалізацію проектів із питань екологічної безпеки за консультативно-дорадчої допомоги держав – учасниць Скандинавсько-Балтійської програми допомоги;

Міністерство оборони України

забезпечити участь фахівців з питань екологічної безпеки Збройних Сил України у навчальному курсі, що проводиться Центром бойової підготовки Міністерства охорони краю Литовської Республіки імені генерала Адольфаса Раманаускаса.

Міністерство оборони України

2.2.14. Утилізація надлишкових і непридатних боєприпасів

З огляду на необхідність гарантування безпеки населення України утилізація застарілих/непридатних боєприпасів за міжнародної фінансової підтримки залишається важливим напрямом діяльності.

Середньострокова ціль – продовження реалізації в рамках Програми "Партнерство заради миру" другого етапу проекту Трастового фонду НАТО з утилізації легких озброєнь та стрілецької зброї, звичайних боєприпасів і протипіхотних мін типу ПФМ-1 в Україні відповідно до Імплементативної угоди між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з матеріально-технічного забезпечення і обслуговування (ОМТЗО) про утилізацію стрілецької зброї й легких озброєнь, звичайних боєприпасів та

протипіхотних мін типу ПФМ-1, ратифікованої Законом України від 13 січня 2012 року № 4338-VI.

Пріоритетне завдання на поточний рік – організувати виконання робіт з утилізації боєприпасів з урахуванням потреб Збройних Сил України, інших військових формувань у контексті підтримання їх готовності до відсічі збройній агресії проти України.

Основний захід – забезпечити утилізацію звичайних боєприпасів і протипіхотних мін типу ПФМ-1 відповідно до уточнених переліків та фінансових внесків держав-членів та держав – партнерів НАТО.

Міністерство оборони України,
Міністерство закордонних справ України,
Державне космічне агентство України,
Апарат Ради національної безпеки і оборони
України, за участю Державного концерну
"Укроборонпром"

Розділ III. РЕСУРСНІ ПИТАННЯ

3.1. Бюджетна політика. Обсяг бюджетного ресурсу сектору безпеки і оборони

Видатки Державного бюджету України у 2016 році на забезпечення безпеки і оборони України будуть здійснюватися відповідно до визначених законодавством пріоритетів розвитку та реформування Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів з урахуванням зміни воєнно-політичної обстановки та фінансових можливостей держави.

Враховуючи воєнно-політичну ситуацію навколо України, тенденція щодо збільшення фінансування потреб оборони може бути збережена на середньо- та довгострокову перспективу з урахуванням зміни воєнно-політичної обстановки та фінансових можливостей держави.

Середньострокові цілі:

підвищення рівня матеріально-технічного задоволення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів, пов'язаних із захистом держави, за рахунок коштів Державного бюджету України та залучення міжнародної технічної допомоги;

забезпечення пріоритетного спрямування бюджетних коштів на придбання для Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів сучасних видів озброєння та військової техніки.

Пріоритетне завдання на поточний рік – забезпечити пріоритетне спрямування бюджетних коштів на забезпечення безпеки і оборони держави, насамперед на матеріально-технічне забезпечення військ, розвиток озброєння та військової техніки.

Основний захід – забезпечити пріоритетне спрямування видатків Державного бюджету України, що передбачені для потреб оборони і безпеки держави, на матеріально-технічне оснащення військ, розвиток озброєння і військової техніки.

Міністерство оборони України,
Міністерство внутрішніх справ України,
Головне управління Національної гвардії України,
Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України, Адміністрація Державної прикордонної служби України,
Міністерство фінансів України

Розділ IV. ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ

4.1. Законодавство

Питання забезпечення безпеки інформації, обмін якою здійснюється в рамках співробітництва України з НАТО, регулюються Угодою про безпеку між Урядом України і Організацією Північноатлантичного Договору, ратифікованою Законом України від 12 вересня 2002 року № 160-IV.

З метою визначення правових засад обміну інформацією з обмеженим доступом також розробляються та готуються до підписання проекти міжнародних договорів України щодо взаємного захисту інформації з обмеженим доступом з окремими державами – членами НАТО.

Середньострокові цілі:

продовження здійснення заходів з адаптації законодавства України з питань захисту та охорони інформації з обмеженим доступом;

продовження укладення угод про взаємну охорону інформації з обмеженим доступом з державами – членами НАТО.

Пріоритетне завдання на поточний рік – здійснити заходи щодо укладення міжнародних договорів України про взаємну охорону інформації з обмеженим доступом з державами – членами НАТО, зокрема з Португальською Республікою, Королівством Бельгія та Канадою.

Основний захід – укласти міжнародні договори України про взаємну охорону інформації з обмеженим доступом з державами – членами НАТО, зокрема з Португальською Республікою, Королівством Бельгія та Канадою.

Служба безпеки України

4.2. Спеціально уповноважений державний орган у сфері забезпечення охорони державної таємниці

В Україні питання, пов'язані з охороною державної таємниці, регулюються Законом України "Про державну таємницю". Відповідно до зазначеного Закону спеціально уповноваженим державним органом у сфері забезпечення охорони державної таємниці є Служба безпеки України, яка

здійснює також заходи щодо охорони в Україні інформації НАТО з обмеженим доступом.

Служба безпеки України забезпечує постійний контроль за станом охорони інформації НАТО з обмеженим доступом у державних органах, на підприємствах, в установах і організаціях, що користуються такою інформацією, здійснює оформлення сертифікатів особового допуску до роботи з інформацією НАТО.

Середньострокова ціль – приведення системи контролю за станом охорони інформації НАТО з обмеженим доступом у державних органах, на підприємствах, в установах і організаціях у відповідність зі стандартами держав – членів Альянсу з урахуванням рекомендацій інспекторських перевірок системи охорони секретної інформації НАТО в Україні, проведених Офісом безпеки НАТО.

Пріоритетне завдання на поточний рік – забезпечити контроль за станом охорони інформації НАТО з обмеженим доступом, здійснювати додаткові заходи із забезпечення охорони інформації НАТО з обмеженим доступом у державних органах, на підприємствах, в установах і організаціях України.

Основний захід – здійснити планові заходи щодо контролю за станом охорони інформації НАТО з обмеженим доступом у державних органах, на підприємствах, в установах і організаціях України, де зосереджена така інформація.

Служба безпеки України

4.3. Інформаційна безпека

Відповідно до Закону України "Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України" забезпечення контролю за здійсненням заходів щодо захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних системах і на об'єктах інформаційної діяльності покладено на Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України формує та реалізує державну політику у сфері захисту державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах і на об'єктах інформаційної діяльності, а також у межах своїх повноважень здійснює державний контроль за станом криптографічного і технічного захисту державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, у тому числі інформації НАТО з обмеженим доступом.

З метою забезпечення обміну інформацією з обмеженим доступом між НАТО та державними органами, підприємствами, установами і організаціями

у Міністерстві закордонних справ України функціонує Головний центр реєстрації документів НАТО.

У державних органах та установах України, які беруть участь у виконанні програм співробітництва з Альянсом, функціонують центри реєстрації документів НАТО, на які покладено розроблення та здійснення заходів щодо забезпечення режиму секретності в роботі з інформацією НАТО з обмеженим доступом.

Середньострокові цілі:

забезпечення дієвого контролю за станом технічного захисту інформації НАТО з обмеженим доступом у державних органах України;

забезпечення належної роботи системи поводження з інформацією НАТО з обмеженим доступом із дотриманням вимог законодавства України та положень Угоди про безпеку між Урядом України і Організацією Північноатлантичного Договору.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

провести планові заходи щодо контролю за станом технічного захисту інформації НАТО з обмеженим доступом у державних органах України;

провести оцінку фактичного стану охорони інформації НАТО з обмеженим доступом з метою здійснення заходів, спрямованих на виявлення, запобігання та усунення виявлених недоліків.

Основні заходи:

проводити планові заходи контролю за станом технічного захисту інформації НАТО з обмеженим доступом у державних органах України;

Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України

проводити планові перевірки додержання вимог законодавства України під час поводження з інформацією НАТО з обмеженим доступом.

Служба безпеки України

4.3.1. Інформаційна безпека у сфері криптографічного та технічного захисту інформації

Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері захисту державних інформаційних ресурсів та інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах і на об'єктах інформаційної діяльності, а також у межах своїх повноважень здійснює державний контроль за станом криптографічного та технічного захисту державних інформаційних ресурсів та інформації, зокрема інформації НАТО з обмеженим доступом.

Середньострокова ціль – забезпечення дієвого контролю за станом технічного захисту інформації НАТО з обмеженим доступом у державних органах України.

Пріоритетне завдання на поточний рік – провести планові заходи контролю за станом технічного захисту інформації НАТО з обмеженим доступом у державних органах України.

Основний захід – провести планові заходи контролю за станом технічного захисту інформації НАТО з обмеженим доступом у державних органах України.

Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України

4.3.2. Діловодство (організація роботи з документами)

Єдині вимоги щодо порядку ведення обліку, зберігання, використання, знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації з обмеженим доступом в Україні визначаються нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України.

Контроль за забезпеченням охорони інформації з обмеженим доступом в Україні здійснюється керівниками державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій.

Середньострокова ціль – забезпечення дотримання в державних органах, на підприємствах, в установах і організаціях України вимог законодавства під час поводження з інформацією НАТО з обмеженим доступом.

Пріоритетне завдання на поточний рік – забезпечити контроль за дотриманням у державних органах, на підприємствах, в установах і організаціях України вимог законодавства під час поводження з інформацією НАТО з обмеженим доступом.

Основний захід – провести планові перевірки дотримання в державних органах, на підприємствах, в установах і організаціях України вимог законодавства під час поводження з інформацією НАТО з обмеженим доступом.

Служба безпеки України

4.4. Допуск та доступ до секретної інформації (безпека персоналу)

Відповідно до вимог НАТО в Україні функціонує система надання допуску та доступу посадових осіб до інформації НАТО з обмеженим доступом. Сертифікати особового допуску до роботи з інформацією НАТО оформлюються громадянам України лише за наявності у них допуску до державної таємниці.

Середньострокова ціль – забезпечення належного рівня кваліфікації працівників державних органів, підприємств, установ і організацій, які працюють з інформацією НАТО з обмеженим доступом.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

забезпечити оформлення сертифікатів особового допуску до роботи з інформацією НАТО;

підвищувати кваліфікацію працівників державних органів, підприємств, установ, організацій України, які працюють з інформацією НАТО з обмеженим доступом.

Основні заходи:

здійснювати на запити державних органів, установ України оформлення їх працівникам сертифікатів особового допуску до роботи з інформацією НАТО;

Служба безпеки України

провести на базі Національної академії Служби безпеки України семінар з підвищення кваліфікації працівників державних органів, підприємств, установ і організацій України, які працюють з інформацією НАТО з обмеженим доступом.

Служба безпеки України

4.5. Забезпечення режиму секретності (фізична безпека)

За результатами перевірок стану поводження з інформацією НАТО з обмеженим доступом встановлено, що в державних органах України створені необхідні умови для роботи із зазначеною інформацією.

Середньострокова ціль – забезпечення належної роботи системи контролю за функціонуванням центрів реєстрації документів НАТО в державних органах, на підприємствах, в установах і організаціях України відповідно до стандартів Альянсу.

Пріоритетне завдання на поточний рік – продовжити здійснення контролю за станом поводження з інформацією НАТО з обмеженим доступом у державних органах, на підприємствах, в установах і організаціях України.

Основний захід – здійснити планові заходи з контролю за станом поводження з інформацією НАТО з обмеженим доступом у державних органах, на підприємствах, в установах і організаціях України.

Служба безпеки України

4.6. Дозвільна система провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, суб'єктами господарської діяльності (індустріальна безпека)

Відповідно до Закону України "Про державну таємницю" підприємства, установи та організації мають право провадити діяльність, пов'язану з

державною таємницею, після надання Службою безпеки України спеціального дозволу на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею.

Дозвіл надається за результатами спеціальної перевірки державним органам, підприємствам, установам та організаціям, які відповідно до компетенції беруть участь у виконанні державних завдань, програм, замовлень, що пов'язані з державною таємницею, за наявності у них режимно-секретного підрозділу (якщо інше не встановлено Законом), обладнаних належним чином приміщень та в разі дотримання вимог режиму секретності.

Середньострокова ціль – забезпечення належного функціонування дозвільної системи провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, суб'єктами господарської діяльності України, які працюють з інформацією НАТО з обмеженим доступом.

Пріоритетне завдання на поточний рік – забезпечити контроль за здійсненням заходів щодо охорони інформації НАТО з обмеженим доступом суб'єктами господарської діяльності, які залучаються до співробітництва з органами НАТО.

Основний захід – здійснювати заходи контролю щодо охорони інформації НАТО з обмеженим доступом суб'єктами господарської діяльності, які залучаються до співробітництва з органами НАТО.

Служба безпеки України

4.7. Кібербезпека

Відповідно до національного законодавства питання протидії зовнішнім та внутрішнім кіберзагрозам в Україні належать до компетенції Служби безпеки України, Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та Міністерства внутрішніх справ України. До зазначеної діяльності також залучаються Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади та державні органи.

У Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України утворено Державний центр кіберзахисту та протидії кіберзагрозам, що забезпечує функціонування команди реагування на комп'ютерні надзвичайні події України CERT-UA та виконує роль технічного координатора державних органів, органів місцевого самоврядування, військових формувань, утворених відповідно до законів України, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності з питань запобігання, виявлення та усунення наслідків кіберінцидентів. У Міністерстві внутрішніх справ України функціонує Національний контактний пункт формату 24/7 щодо реагування та обміну терміновою інформацією про вчинені комп'ютерні злочини. У рамках Спільної робочої групи Україна – НАТО з питань воєнної реформи високого рівня діє робоча підгрупа з питань кіберзахисту.

Середньострокова ціль – продовження за консультативної, дорадчої та матеріально-технічної допомоги НАТО роботи з удосконалення національної системи кібербезпеки як складової системи забезпечення інформаційної безпеки, її правових концептуальних засад та практичних механізмів протидії агресії з боку Російської Федерації у кіберпросторі.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

удосконалити нормативно-правову базу у сфері кібербезпеки;

продовжити заходи зі створення Національної системи кібербезпеки в Україні;

продовжити взаємодію з питань кібербезпеки органів державної влади України і відповідних органів НАТО шляхом співпраці на двосторонній основі з державами – членами НАТО, а також міжнародними організаціями;

опрацювати зі стороною НАТО питання щодо реалізації наукових проектів у рамках Програми НАТО "Наука заради миру та безпеки", зокрема щодо розбудови національної системи кібербезпеки;

продовжити підвищення кваліфікації у сфері кібербезпеки суб'єктів забезпечення кібербезпеки України;

продовжити взаємодію з НАТО у сфері кібербезпеки шляхом забезпечення співпраці в рамках функціонування Трестового фонду НАТО, спрямованого на розвиток систем кіберзахисту в Україні.

Основні заходи:

провести консультації експертів Україна – НАТО в рамках робочої підгрупи з питань кіберзахисту під егідою Спільної робочої групи Україна – НАТО з питань воєнної реформи високого рівня;

Служба безпеки України, центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

продовжити проведення переговорів з НАТО у форматі експертних консультацій Україна – НАТО з питань кібербезпеки;

Служба безпеки України, Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

продовжити у взаємодії з НАТО роботу з реалізації заходів Трестового фонду НАТО для посилення спроможностей України у сфері кібербезпеки;

Служба безпеки України, Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерство оборони України, Державна міграційна служба України, інші центральні органи

виконавчої влади, за участю інших державних органів

узгодити з Науковим комітетом НАТО ініціативи щодо започаткування спільних з державами – членами НАТО науково-технічних проєктів (досліджень), у тому числі з розбудови системи кіберзахисту в Україні;

Служба безпеки України, Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

взяти участь у навчальних програмах, семінарах, тренінгах НАТО у сфері інформаційної безпеки та кібербезпеки, у тому числі тренінгах з підвищення рівня володіння англійською мовою;

Служба безпеки України, Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів

продовжити удосконалення нормативно-правової бази з питань кібербезпеки.

Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Служба безпеки України

Розділ V. ПРАВОВІ ПИТАННЯ

5.1. Співробітництво між Україною та НАТО з правових питань. Імплементация укладених та підготовка нових міжнародних договорів між Україною та НАТО у сферах, що становлять взаємний інтерес

У рамках реалізації заходів щодо реформування сектору безпеки і оборони України відповідно до стандартів НАТО, передбачених Стратегією національної безпеки України, яку затверджено Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287, у 2016 році буде активізовано роботу з метою гармонізації законодавства України із законодавством держав – членів Альянсу у відповідній сфері.

Середньострокові цілі:

продовження імплементации міжнародних договорів України, укладених з НАТО;

підготовка проєктів нових міжнародних договорів між Україною та НАТО, необхідних для поглиблення співробітництва з НАТО в рамках особливого партнерства з питань, що становлять взаємний інтерес;

продовження діалогу з НАТО з правових питань.

Пріоритетні завдання на поточний рік:

продовжити роботу з удосконалення договірно-правової бази співробітництва між Україною та НАТО в рамках діалогу з Північноатлантичним альянсом з правових питань;

провести спільні заходи (консультації, семінари, навчальні візити тощо), пов'язані із правовими аспектами співробітництва України з НАТО.

Основні заходи:

забезпечити імплементацію Угоди між Урядом України та Організацією Північноатлантичного договору про статус Представництва НАТО в Україні, ратифікованої Законом України від 4 лютого 2016 року, Меморандуму про домовленість між Урядом України та Організацією НАТО із зв'язку та інформації, яка представлена Генеральним менеджером Агенції НАТО із зв'язку та інформації, стосовно співробітництва з питань консультацій, управління, зв'язку, розвідки, спостереження та рекогносцировки в рамках Програми НАТО "Партнерство заради миру", ратифікованого Законом України від 1 липня 2015 року № 564-VIII та Угоди про співробітництво у сфері підтримки між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки та постачання (ОНПП), ратифікованої Законом України від 1 липня 2015 року № 563-VIII;

Міністерство оборони України, Міністерство юстиції України, Міністерство закордонних справ України, Міністерство фінансів України, Державна фіскальна служба України, за участю Національного банку України

забезпечити за підтримки НАТО проведення заходів із підвищення рівня знань працівників юридичних служб центральних органів виконавчої влади, інших державних органів України, залучених до співробітництва з Альянсом, щодо положень нормативно-правової бази співробітництва між Україною та НАТО, у тому числі двосторонніх міжнародних договорів між Україною та Альянсом.

Міністерство закордонних справ України, Міністерство юстиції України, Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади, за участю інших державних органів